

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (volt Brassal
ucca) 10. szám. Telefonszám: 9-77
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre 10 dollár
Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Hirdetések tarifa szerint
vétetnek fel

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati zsidóság politikai napilapja

Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Kéziratokat nem küldünk vissza megőrzésükre nem vállalkozunk

iam A. Wellman, a
A főszerepekben
Wallace Berry, Ric-

Az Ufa nemzetközi

GÓ műsora

Marianne. (A hu-
előtt: A sportoló
és Ponty szenzáció

Marianne. (A hu-
előtt: A sportoló
Ponty szenzáció bur-

órákor: Marianne.
Műsor előtt: A
és Ponty szenzáció

MUSOR

PEUROPAI
július 25.

mmofón. 20.45: Brá-
zene. 21.45: Hírek.
enekari hangv. 9.30:
vartett. 12.25: Hírek.
időjárás. 2.45: Hi-
4.45: Pontos időjel-
5: Keleti képek. —
hangv. 6.40: A na-
piganzene. 8: A salz-
ok. Rossini: Szevillai
30: Pontos időjelzés,
jd cigányzene.
rgi közv.
Szórákzóató zene.
Kattowic. 20.15: Köny-

rammofón.
agni: Iris c. operája.
szzene.
Délutáni zene.
czene.
perettrészletek. — 21:
Dalok. 22.45: Könnyű

rdetések

né kóser vegetárius ét-
Calea Regele Ferdinand
u.) 23 szám alá. Bejártat
ól. Olcsó árak!

Corso Bazárban
váratra ingyen. Gyermekkoszt
leltől kezdve

TESITÉS
imunkáknak montirozá-
aranyozását és javítá-
landó kiállítás. Somlyai
liu Maniu.

tanulóleány felvétetik a
szörmeszalonjába. Wesse-
szabó Jenő-ház.)

legáns butorozott szoba
rdőszobahasználattal.
em.

annálló Ernster-féle orth
gréségi okokból nagyon
Tárgyalásokat csak sze-
ok.

l szoba konyhás lakás
n-külön kiadó. Könyök
lni Ernster vendéglőben
erdinand 22.

égett tenorhangú, 23
haladó htközségnél he-
i, valamint szükség ese-
st is vállal. Főünnepk
közásra ajánljuk. Meg
Kelet, Friednek Timisoa
8. kérünk.

rodának, orvosi rendel
lkalmas — nagyon olcsó
Deák Ferenc u. 9.

teljes ellátásra elfoga
özépiszkolás urileányt fu
ngorahasználattal. Berg
a. Str. Cantemir (Beőh
I. 7.

A kenyérjegy elindult bizonytalan utjára

A most életbelépő bolétatörvény az érdekelt gazdasági körök általános felzúdulása közepette indul el arra az utra, mely az ország gazdasági konszolidálását tűzte ki végső céljául. A Jorga-kormányának ez az első olyanirányu törvénye, mely alapjaiban megrendült gazdasági életünket akarja a rendes kerékvágásba terelni és ha a törvény eléri a konszolidálásban megjelölt végső célt, úgy ez a Jorga-kormányának kétségtelen gazdaságpolitikai sikerét jelentené.

De ha a kormány és különösképpen a törvény tervezői, *Argetianu* pénzügy és Jonescu-Sisesti földművelésügyi miniszterek biznak is ennek a törvénynek sikerében, annál nagyobb aggodalom tölti el mindazokat, akiket ez a törvény egzisztenciájukban érdekel. Az Uj Kelet tegnapi számában nyilatkozatok hangzottak el, amelyek a leg-sötétebb színekkel festették fel mindazokat a veszélyeket, amelyek e törvény életbelépésekor az ország gazdasági életét fenyegetik.

Nem a legkellémesebb feladat vészjóslónak lenni és olyan események bekövetkezését rajzolni fel, amelyekből minden morális gondolkodó ember ösztönösen irtozik. De a bolétatörvény intézkedései, a tátongó hiányosságok, amellyel ezt a törvényt hatályba léptették, a romániai közélet illegálitására hajló levegője semmi jóval nem biztat. Nem használna az országnak, ha a törvény életbelépésekor felelő belérzetek valóra válnának. Ha beigazolódna mindazoknak igazsága, akik újabb panamafertő kitermelődését várják a bolétatörvényről.

A bolétatörvénnyel megérkezett egy újabb nagyszabású panamának: a „fekete” kenyér panamájának lehetősége. Ismételjük, nem rokonszenves előttünk a vészhihrök szerepe és semmiképpen nem akarunk a bekövetkező eseményeknek baljóslatokkal elébeugrani. De aki elolvasta a gabonaértékesítésről szóló törvény módosító paragrafusait, az meggyőződhetik róla, hogy a törvény olyan tág teret enged a visszaéléseknek, olyan jelentéktelen ellenőrzéssel kíván felülvizsgálni egzisztenciájukat feltő és ezért legvégső esetben törvénytelenségre is kapható embereket, melyből ép olyan természetzerűséggel kell, hogy kitermelődjenek a visszaélés, mint amilyen természetzerűen termelte ki az elhibázott szeszpolitika a feketeszest.

Az analógia a feketeszesszel egészen kézenfekvő. Adva van egy törvény, amely bélyegilletékekkel rója meg a kenyert és ezzel megdrágítja a pékek termelését, ugyanakkor azonban nem engedi meg, hogy ezt a drágítást a pékek a fogyasztókra tolják át. Bélyeg nélkül a kenyér 3-4 lejfel olcsóbb kg-ként és nyilvánvaló, ha a pék jól akar járni, bélyegilleték nélkül fogja eladni a kenyert. Különösen áll ez a lehetőség a kisüzemekre, melyek kézenfekvőnek vannak a nyilvánosság ellenőrzésének kitéve. És nem nehéz ezt a visszaélést elkövetni azért, mert nincs ellenőrző apparátus. Annára nincs, hogy még sejtetni sem lehet, miképpen akarja a kormány ezzel a minimális apparátussal az ország 100 ezer pékjét ellenőrizni.

Hogyan lehet ellenőrizni azt, hogy a kenyér bélyeggel ellátva, vagy anélkül, hagyja el az üzemet. A szeszgyártásnál sokáig volt probléma ez a kérdés és végül úgy oldották meg, hogy

A német nagyipar szakított a kampószerkesztésekkel

Óriási jelentősége van a német nagyipar lépésének Németország jövőjére és a világ-békére. A nagyipar gesztusával megtörtént az első lépés a német-franci közeledés felé

Hitler megfenyegette a vállalatokat, hogy nem fogja utját állani a forradalomnak

London, július 25. A londoni héthatalmi konferenciának szenzációs fejleménye támadt Németországban. A német nagyipari pártok, amelyek eddig a szélső jobboldali pártok, vagyis a kampószerkesztéseket reprezentáló Hitler-féle nemzeti szocialisták és Hugenberg-féle német nemzeti párt mellett állottak a német belpolitikában és Hitler kampószerkesztés hadserege részére a szükséges pénzüsségeket előteremtették, hirtelen frontot változtattak és nyilatkozottak a két jobboldali szervezettel.

Ennek a szakításnak beláthatatlan hordereje van és a német belpolitikának az arcát egy csapásra megváltoztatja. A német nagyipar anyagi támogatásának a híján ugyanis a nemzeti szocialista terrorcsapatok szükségszerűen el kell sorvadjanak. De nagy jelentősége van ennek a lépésnek külpolitikai szempontból is. Egy pillanatig sem kétséges ugyanis,

hogy a szakításra a német-francia közeledés érdekében van szükség. A német-francia közeledés előfeltétele ugyanis a hét ország nagyiparának együttműködése. Ez pedig el sem volt képzelhető mindaddig, míg a német nagyipar nem szakít a reváns gondolatát is reprezentáló szélső jobboldallal.

A szakítás természetesen nem ment simán. A szélső jobboldali szervezetek ugyanis megfenyegették a nagyipar képviselőit, hogy a jövőben nem teszik meg az eddig tett erőfeszítéseket a nép körében terjedő forradalmi hangulat növekedésének megakadályozására.

A német nagyipar azonban ezáltal nem ijedt meg a nyilvánvaló fenyegetéstől és kitartott eredeti elhatározása mellett. A nagyipari körök határozata nemcsak Németországban, de az egész világon óriási feltűnést keltett.

Csak akkor lesz eredmény, ha új éra támad a német-francia viszonyokban

Párizs, július 25. Calaisban Brüning és Curtius újra találkoztak a velük együtt utazott francia kormányférfiakkal s tőlük szívélyes bucsút vettek. Mindkét német miniszter ismételt köszönetet juttatta kifejezésre Laval előtt a párizsi meleg fogadtatásért. A két delegáció a bucsuzás után más-más vasuti vonalon folytatta útját. A francia kormányférfiak délután hat órákor megérkeztek Párizsba. Brüning és Curtius reggel félkilenc órákor a charlottenburgi pályaudvaron Berlinbe visszaérkeztek.

Erkezésüket annyira titokban tartották, hogy Curtius családja is egy másik pályaudvaron várakozott nagyszámu közönség közepe.

A Vossische Zeitung hangsúlyozza, hogy a bankárok és pénzügyi szakemberek fáradozásai csak akkor fognak majd eredménnyel járn, ha sikerülni fog új érat teremteni a francia-német viszonyban.

A Lokalanzeiger szerint arra van szükség, hogy a német nemzet önmagán segítsen. A bizalmat kell helyreállítani s akkor adva lesz a belső rendszabályok sikerének előfeltétele.

Stimson berlini útja nincs kapcsolatban a kölcsönakciókkal

London, július 25. Washingtonban hangoztatják, hogy Stimson amerikai külügyi államtitkár berlini utazása nincs kapcsolatban semmiféle kölcsönakcióval. Ily akció a Nemzetközi Fizetések Bankja által Berlinbe küldendő bizottság feladata lesz.

Az amerikai külügyi hivatal körében remélik, hogy a német pénzügyek várható stabilizálása után újabb, Németországba irányuló tőkeáramlás indul meg, de elvárják a német birodalmi kormánytól, hogy folytathatja a márka lerom-

lásának megakadályozására hivatott erélyes rendszabályok foganatosítását.

A francia kormány helyeslőleg vette tudomásul a londoni tárgyalásokat

Párizs, július 25. A francia szenátus külügyi bizottsági ülésén foglalkoztak a párizsi tárgyalásokkal, a londoni értekezlettel és a francia kormány a leszerelés ügyében Genfben eljuttatott emlékiratával. A bizottság helyeslőleg vette tudomásul a jelentéseket, jóváhagyta a francia kormányférfiak magatartását és egyhangulag helyeselte a francia leszerelési emlékiratban foglaltakat.

A pénzügyi szakértők konferenciája újra ülészik

London, július 25. A Hoover-javaslatok ügyében összehívott pénzügyi szakértői bizottság, melynek ülészaka a miniszterek konferenciája alatt szünetelt, ma újra megkezdte munkásságát s megtartotta második ülését.

Berlin, július 25. A birodalmi minisztertanács szombaton ülést tartott, amelyen Brüning és Curtius beszámoltak párizsi eszmecseréjükről és a londoni konferenciáról.

Optimizmus a newyorki tőzsdén

Newyork, július 25. A Federal Reserve Bank a bankamatlatbát változtatlanul másfél százalékban állapította meg. Az értéktőzsdén a hangulat optimisztikusabb volt.

London, július 25. Bernből jelentik, hogy a svájci jegybank ideiglenesen beszüntette a nagycimletű bankjegyek további forgalomba hozatalát, mert azt észlelték, hogy e bankjegyeket teaurizálják.

A jelenlegi bankjegyforgalom 1 milliárd 66 millió svájci frank.

minden szeszgyár mellé odaállítottak egy ágenszt. Sajnos, nagyon jól tudjuk, hogy a gyakorlatban hogyan váltak be ezek az ágensek. Az ágens családtagja lett a szeszgyárosnak, őrizte a gyár kapuját, nehogy véletlenül a repülőbiztonság be talájon menni rajta és még azt is fölöslegesnek tartotta, hogy diszkrétan elfordítsa a fejét, amikor egy teherautó feketeszessz-akomány elhagyta a gyár épületét.

A pékeknel még a sáposztogatás is fölöslegessé válik. Egyszerűen, mert nincs kinek sápot osztogatni. Az ország összes pékműhelyeinek ellenőrzéséhez olyan óriási apparátus szükséges, mely egyáltalában nem áll arányban azzal a jövedelemmel, amelyet a kormány a bolétából remél és amellyel az exportálásra kerülő buzának akar prémiumot szerezni. Nincs apparátus és ezzel tág tere nyílt meg a visszaélési lehetőségeknek.

All ez a tétel még abban az esetben is, ha az egyes ármaximáló bizottságok arra az egyetlen helyes álláspontra helyezkednek, hogy a boléta terheit nem lehet a pékekre kényszeríteni. Mert ha

meg is drágítják a kenyert és ezzel a fogyasztó számára nehezítik meg a megélhetés lehetőségét, akkor is fognak akadni majd olyan pékek, akik megtalálják a módját annak, hogy elvonják a kenyert a bélyegilleték alól. Hiszen egészen emberi és a mai nyomorúságos viszonyok között még inkább érthető az, ha valaki egy könnyen kijátszható törvényparagrafus mellőzésével többet akar keresni, mint amennyit a törvény betartásával kereshet.

De gondoskodott ez a törvény még egy panamalehetőségről. A házikenyeret, azt a kenyert tehát, amelyet egy háztartás szükségletei számára magánosan készítenek, nem rója meg illetékekkel. De emlékeznünk kell arra, hogy amikor a szesz törvény engedélyezte a kisüstök felállítását, azt is előírta, hogy a parasztnak csak saját szükségleteit szabad a kisüstök termelésével fedeznie. Ez a paragrafus azonban csak írott malaszt maradt, mert a kisüst tulajdonosa bizony a legteljesebb nyugalommal feketézett, feketézik még ma is és ha még sokáig lesz érvényben a jelen-

legi szesz törvény, életfogytiglan is feketézni fog.

Örök igazság az, hogy minden tiltott intézkedés kitermeli a visszaélést. És a feketeszessz példája mutatja, hogy nálunk még akkor is kitermelődik a panama, ha milliókat felemészto, ellenőrző apparátus próbálja megakadályozni a visszaélések lehetőségét. Hatványozottan áll az akkor, midőn a visszaélések megakadályozására egy egészen minimális, szinte nem is létező kontrolszervezet áll csak rendelkezésre. A szomorú analógia pedig sötét perspektivákat rajzol fel a pékipar elé. A feketeszessz megölte a legális alapon működő üzemetek, koldusbotra juttatott olyonkat, akiket morális érzésük gátolt meg abban, hogy a panamában részt vegyjenek. Nem a legrokonszenvesebb szerep számunkra a legális pékipar vészhihrökének lenni, de ha a boléta valóban olyan tilalmakkal fog életbelépni, mint ahogy azt a kormány elképzei, nem csodálkozunk azon, ha Romániának ez a virágzó iparága a szeszipar sorsára jutna.

Barzilay István

A kormány egy háromszázezer lejes aranykazettában egy millió lej értékű aranyrudat ajándékozott Ileana hercegnőnek

Unnapi külsőségek között, majd zajlik le Ileana főhercegnő és Habsburg Antal herceg esküvője

Maniut és Vaidát az udvar ünnepélyesen fogadta Színajában. A fiatal pár a brassómezei Branban, Münchenben, Sinmaringenben és Londonban tölti a mézesheteket

Milyen ajándékokat kapott Ileana főhercegnő?

Bucuresti-Bukarest, július 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A politikai pártok néhány napra fegyverszünetet kötöttek. Ma huszonhatodikán a színajai királyi kápolnában megkoszorúzzák Ileana hercegnőt, ez az oka a politikai fegyverszünetnek. A fejedelmi lak örökké vidám hercegnője férjhez megy. Százegy ágyulövés és egy lucullusi lakoma kíséri ezt az aktust, majd Ileana hercegnő Habsburg Antal herceg karján elhagyja a vadregényes hegyek közé ékelt színajai királyi várkastélyt. Az asbergi hercegi kastély lesz a hercegnő jövődöbéli otthona, amelyet valóban hercegi pompával fog felékesíteni a milliárdos eró nászajándékoknak nagy tömege, amellyel az ifjú hercegi párt elárasztották.

A hercegnő jelenleg a Cotroceni kastélyban ellenőrzi az esküvői előkészületeket. Fogadja a delegációkat, a gratulációkat, az ajándékokat. Mindig jókedvű, mindig közvetlen. A régi királyságban nem hiába ő a királyi család legnépszerűbb tagja.

A hercegi nászajándékok

Átveszi az ajándékokat, amelyek már eddig több termet töltöttek meg. Le kell számítani ezekből azokat az ajándékokat, amelyeknek nem termekben van a helyük. Így Károly király ajándékát: egy repülőgépet és a kis vitorlás bárkát, amelyet a brailai utasvezető ajánlott fel hódolata jeléül a hercegi párnak. Mária özvegy királyné három szobára való zafirokkal kirakott szőnyeg ajándékát, ragyogó ezüst és porcellánkészletek, vagyontól érő szőnyegek, vázák és ékszerek. Erzsébet görög királyné gyönyörű ezüstkészletet, a francia köztársasági elnök nevében Peaux francia fővétel sevrisi porcellánkészletet, a római Kassini báró küldöttje reneszánsz stílusú tizenhátszemes asztal, Brederode portugál követ nagy sevrisi vázát, a román vöröskereszt küldöttsége beszarábiai rézkarcot, a Princesa Ileana és Furnica egyesületek egy művészi rézkarcot, Mária Pocnaru udvarhölgy történelmi értékű reprezentáló emailozott bonbonniert, mely Carmen Silva román királyné tulajdona volt, Văleanu tábornokné sevrisi vázát, az ortodox nőegyesületek briliánsokkal kirakott keresztet, a romániai cserkészek csodás ezüstkészletet, Lucasevici, Langewelt, Voinescu, Scodrea és Romano kisasszonyok, a hercegnő barátnői, ezüstpáncsot és gyönyörű faragású rámkákat adtak át az örvendő hercegnőnek. A harmadik lovasezred négy tisztje hatalmas virágcsokor kíséretében tolmácsolta az ezred jókívánásait. Niemerover főrabbi és Eli Bercovici hitközségi elnök a zsidó hitközségek egyesületének nevében nagyértékű régi bukhari szőnyeget és két ezüst menorah-gyertyatartót ajándékoztak a menyasszonynak. Ionescu tábornok a CFR nevében három szőnyeget, Lavrolier Cozaceanu művészi bronzszobrot, Mihai Cornescu három olajfestményt, az udvarhölgyek drága kristálykészletet, a kikötők autonóm intézete modern mintás bukhari szőnyeget, az Eraclide háztartási iskola kis perzsát, Argetoianu miniszter felesége hat ezüstpáncsot, Jalea szobrász egy bronzfejet, a Centrala Caselor Nationale román csipkéket, Antonescu követ kétágu ezüst gyertyatartót, Balcic városa gyönyörű macedoniai kosztümöt és ruhákat ajándékoztak a menyasszonynak.

A hercegnő varrónőjénél

A menyasszonyi ruhát a hercegnő utasításai szerint készítik az udvari szabónok. Özvegy Farcasan ezredesné vezetése alatt legalább husz magasarangu hölgy készíti a fejedelmi nászruhát, fehér krepszatinnal, ezüsttel átszőtt, sok méteres uszályal. A drágakövekkel kirakott pártából leheletfinom túlfátyol omlik alá. A princez-szabású menyasszonyi ruha hosszú lenge ujjakkal mintegy fehér felhőbe burkolják az oltár elé készülő menyasszonyt. A derék vonala művésziiesen simul a testhez. A ruhát finom brüsszeli

csipkék díszítik.

Az Uj Kelet munkatársa bekapogtatott Farcasan ezredesnéhez, aki a legnagyobb lelkesedéssel beszél a hercegnőről:

— Óh, ahercegnő olyan velünk, mintha testvérünk volna. Most sajnos, elvesztjük örökre. Elmegy messzire, nagyon messzire. Elviszi a derüt, amit maga körül árasztott. Nagyon nehezen fogjuk tudni megszokni öfensége nélkül.

Az előkelő szabónő bocsánatkérések közepette elvonult. A fától beszegésére kell utasításokat adnia.

Hirtelen felcsapodik az ajtó és frissen, jókedvűen belép Ileana hercegnő...

— Na, ne álljanak fel, folytassák csak dolgukat — kiált a hölgyek felé és kedélyesen üdvözli őket.

Ileana hercegnőt inkább kisportolt an-

gol polgárlányoknak nézné az ember. Bő és könnyű ruhát visel, a lehető legegyszerűbbet. Lábán cérnarhisnya és rövid-sarku angol cipő.

Mikor valaki megkérdezte Ileana hercegnőt, hogy miért öltözködik ilyen egyszerűen, így válaszolt:

— Soha nem gondoltam erre a dolgra. A cérnarhisnya tartósabb és kényelmesebb is a selyemharisnyánál. A bő ruha pedig nem korlátoz a mozgásban. Különbömben anyám is azt szereti, ha így öltözöm hisz ő is angol származású.

Ez ötlük az eszünkbe, amikor a hercegnőt itt látjuk a varrodában, amint menyasszonyi ruhát után érdeklődik. Távoznunk. A hercegkiaszony közvetlen mosollyal biccenti felénk a fejét.

(h. e.)

Ma már mindenki Színajába érkezett

Bucuresti-Bukarest, július 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A hatóságok a vasárnap esküvőre minden előkészületet megtették. A polgári esküvőt a Pelisor-kastély haljában tartják meg, ahol Hamangiu igazságügyminiszter végzi az anyakönyvvezetői funkciót. A miniszter előbb a királyt fogja megkérdezni, hogy beleegyezik a házasságba, majd a menyasszonyhoz románul, a vőlegényhez franciául fogja intézni a szokásos kérdéseket. Barcelonából megérkezett az ottani anyakönyvi hivatal átírata, amely szerint nincs kifogása az ott illetékes Habsburg Antal herceg házassága ellen.

A kormány ajándéka

Az uralkodó család tagjai ma adják át ajándékaikat a hercegi párnak, majd a kormány testületét nyújtja át szerencse kívánatait és ajándékaikat: egy 300 ezer lej értékű aranykazettában 1 millió lej értékű aranyrudat.

A hercegi pár nászutja

Vasárnap délután három óraker a fiatal pár Branda, Brassó megyébe megy, ahol Mária királynő kastélya van, ezt megelőzőleg a hercegnő a boresni kolostort

látogatja meg és az ott kertészkedő lányoktól vesz bucsut. Branban augusztus 5-ig maradnak a fiatalok és ekkor a király által nekik ajándékozott repülőgépen Münchenbe utaznak. Utközben megpihennek Budapesten. Münchenből Sinmaringenbe megy az ifjú pár, ahol a Hohenzoller-család vendégei lesznek, majd augusztus közepén ellátogatnak Londonba.

Nem tért át a hercegnő

Illetékes helyen cáfolják, hogy Ileana hercegnő áttér a katolikus hitre, bár a Habsburg-ház statutuimai ezt előírják. Ileana hercegnő felmentést kapott az alól és megmarad az ortodox vallás hívének.

Maniu és Vaida Színajába

Bucuresti-Bukarest, július 25. Maniu és Vaida megérkeztek Színajába. A két volt miniszterelnököt az udvar képviselői, valamint a helyi hatóságok fogadták. Ugyacsak Színajába érkeztek Guga Octavian és Duca is, míg dr. Lupu korábban fejezte be karlsbadi kúrját, hogy az esküvőn jelen lehessen, de hazaérkezésekor megbetegedett és kénytelen az ágyat őrizni.

Lublinban irtózatot vihar tombolt, amelynek számos zsidó áldozata van

Varsó, július 25. A napokban Lublin környékén irtózatot vihar tombolt, amely emberben, jószágban és házakban is nagy károkat okozott. Számos zsidó család házaik elpusztulása következtében hajléktalanokká váltak.

A hirtelen beállott vihar Lublin utcáin három zsidót ölt meg. Josef Bregmann 40 éves kocsiát a vihar kocsijával együtt a magasba emelt és egy ház

felé vágott. Bregmann a nagy ütődés következtében azonnal meghalt. W. Wolkowits kereskedőt és egy másik zsidót, akinek személyazonosságát még nem lehetett megállapítani, Lublin egyik utcáján halva találták. A Lublin-Pjusk felé vezető úton egy autóbust és egy kocsit felborított a vihar. A szerencsétlenség következtében néhány utas — közöttük zsidók — meghalt.

Egy Német keresztény egyháztörténész kimutatta, hogy Jézus elítéléséhez a zsidóknak semmi közük sem volt

Berlin, július 25. Német tudományos körökben élénk feltűnést keltett Hans Lietzmann professzor, a hírneves keresztény egyháztörténésznek a Porosz Tudományos Akadémia nagygyűlésén tartott előadása. Lietzmann alapos kutatásokkal és következtetésekkel megállapította, hogy Jézust nem a zsidó szynhedrion ítélte el, hanem egyedül és kizárólag Pilátus, a római helytartó.

A tudós minden kétséget kizáró módon kimutatta, hogy Márk evangéliumában a zsidó törvényszékről szóló jelentések semmi köze a való tényekhez, az ott elmondottak híján vannak a történeti igazságnak és a tényeknek tisztán az felel meg, hogy Jézust nem ítélhette el más, mint a római helytartó. Márk evangéliuma felelőssé teszi a szynhedriont Jézus elítéléséért és

Sajtkészítők !!

Jó sajtot

(kósért is)

csak a hatásos és nem romlandó

Schweiczi Tejoltó-val készíthetnek.

Egger & Co. Rt.

vegyészeti gyára, CLUJ.

Ugyanott beszerezhető a „Sajtkészítés kézikönyve is” 20 lej előzetes beklédése ellenében.

TEGYEN PRÓBARENDELÉST!

pedig azon az alapon, hogy maga ez a szynhedrion istengyalázás címén hozta ítéletét és Pilátusnak csak az ítélet végrehajtása céljából adta át Jézust. Lietzmann szerint Péter nem lehetett alkalmas tanu ebben a tekintetben, mint hogy ő maga — amint ez két helyen is kihangsúlyozódik — nem tudott előre hatolni, csakis a főpapi palotáig, itt pedig megállott az udvaron. A tárgyalásokról mitsem hallhatott, más tanu pedig a történelemnek a Jézus elleni tárgyalások lefolyásáról nincs. Teljesen zsidótlán a főpappnak az a kérdése, vajjon Jézus Messiás-e és Isten fia-e? Ez csak görög beállítás lehet. Ha feltesztük, hogy Jézust a szynhedrion istenkáromlás miatt halálra ítélte volna, akkor a lévita törvények szerint meg kellett volna őt kövezni. Jézust azonban keresztire feszítették. Tipikus római büntetés volt ez, amelynek végrehajtásáról megállapítható, hogy Pilátus volt, aki a döntő ítéletet kimondotta. Azt a véleményt, hogy Pilátus csak egy zsidó ítéletet hajtott végre, mint hogy a szynhedrionnak meg volt az elítéléshez való formális joga, de nem volt kompetenciája az ítélet végrehajtására, amit csakis a római prokurátor tehetett meg — ezt a véleményt Lietzmann megdönti. A napokban jelezt meg Jean Juster francia jogtudós könyve a zsidókról a római birodalomban. A tudós kimutatja, hogy Pilátus idejében a szynhedrionnak teljes joga volt ahhoz, hogy a zsidók vallási bűnöseit és istengyalázókat halállal büntessen és pedig megkövezzék. Ha Jézust nem a zsidó törvény alapján kövezték meg, akkor a zsidó törvényszék nem is ítélhette el őt istengyalázás miatt. Márk evangélista jelentése arról a tárgyról történet-ellenes. Jézust egyáltalában nem vitték a zsidó hatóságok elé, hanem minden további nélkül átadták a prokurátornak. Pilátus ítélte halálra Jézust és pedig keresztrefeszítéssel, a békebontók halálával, mint hogy az ő szemében Jézus nem volt más, mint egy nacionalista lázadó.

Azonban Jézus közsege úgy tudta, hogy a zsidók azok, akik az Isten által küldött profétákat megölik és ezért megőrizte Jézusnak a mondasát, hogy ő, mint Jeruzsálemben minden proféta, meg fog halni. Öntudatlanul így formálódott ki Jézus községének mártírtörténete az ő teológiájuk értelmében. Így esett, hogy ez a történelem egyre mentesítette Pilátust, ellenben a zsidókra háritotta a várdv ódiumát.

Lietzmann tézise a tudományos világban nagy feltűnést keltett és a nemzetközi sajtóban élénken tárgyalták. Németország egyháztörténetében Lietzmann fejtegetései élénk visszhangot keltettek.

Csak arra hívjuk fel b. figyelmét, ha a gyomor, vese vagy hólyag bántalmái vannak, úgy igyon

PAPTAMÁSI

„LITHYNIA“

ásványvizet, mert ezen betegségeknek ez az egyedüli biztos gyógyszere.

Kapható mindenütt!

Bucuresti-B...
Uj Kelet tudó...
Kelet, hogy a...
vel gyártja má...
latokat az ösz...
parlamentit sze...
gára be kellett...
teg törvényjav...
zatlanul. A k...
törvényjavasla...
egynémelyiket...
vagy egészen...
lamennyit bet...
ment elé. Mint...
javaslatokon k...
keny tagjai e...
uj törvényjav...
szíó egészen...
vényhozás lesz...
szaké.

Egy es

A készülő tö...
legfontosabb...
amit Jorga egé...
ján képzelt el...
formról van s...
uj törvényt ké...
vénynek egytel...
szí á. Jorga o...
re gondol, am...
lajstromos vála...
egyéni kerületi...
Az országot an...
a törvény, ahán...
lasztani és min...
képviselőt vála...

Feléled

Jorga válasz...
még a jelenlegi...
is sokkal reak...
hogy bizonyos...
akiknek nincs p...
apróbb pártnak...
tumhoz juthass...
lehetőségek és a...
nek minden hib...
az előnye volt...
országos pártok...
mert a jelenték...
nem tudták fel...
tok két százalé...
dátumhoz.

Az uj projek...
táblalírák“ ide...
kerületi válasz...
amikor is, aho...
minden hatezer...
egy képviselő...
házig fogják...
kat. Sok öröm

Az uj...
sérti a

Különbönb...
módon sérti me...
alkotmány egy...
doskodik arról...
maradt pártok...
nak. Az alkot...
ugyanis kimond...

64. szakasz...
jait nagykor...
rok választja...
kötelező és t...
ján a kisebb...
Mit jelent az

Lido-

Hotel Pen...
ort. כשר...
viz. E...
napi 40

Észítő!

Sajtót
 (ésert is)
 os
 do
zi Tejoltó-val
 ithetnek.
ger & Co. Rt.
 észeti gyára, CLUJ.
 ezhető a „Sajtkészítés
 20 lej előzetes bekül-
 ellenében.
OBARENDELEST!

apon, hogy maga ez a
 ngyalázás címén hozta
 snak csak az ítélet vég-
 adta át Jézust. Lietz-
 ter nem lehetett alkal-
 a tekintetben, mint-
 amint ez két helyen is
 — nem tudott előre
 főpapi palotáig, itt pe-
 udvaron. A tárgyalá-
 hallhatott, más tanuja
 mnék a Jézus elleni
 vásárolt nincs. Teljesen
 nak az a kérdése, vaj-
 s-e és Isten fia-e? Ez
 itás lehet. Ha feltesz-
 t a szynhedrion isten-
 halálra ítélte volna,
 törvények szerint meg-
 kövezni. Jézust azon-
 szították. Tipikus ró-
 t ez, amelynek végre-
 lapítható, hogy Pilátus
 öntö ítéletet kimondott,
 nt, hogy Pilátus csak
 t hajtott végre, mint-
 ionnak meg volt az el-
 formális joga, de nem
 ja az ítélet végrehaj-
 tis a római prokurátor
 ezt a véleményt Lietz-
 A napokban jeleut
 er francia jogtudós
 ról a római birodalom-
 mutatja, hogy Pilátus
 hedrionnak teljes joga
 a zsidók vallási bünö-
 talázókat halállal bü-
 megkövezéssel. Ha Jé-
 ó törvény alapján kö-
 r a zsidó törvényszék
 te el őt istengyalázás
 e lista jelentése erről
 net-ellenes. Jézust egy-
 tték a zsidó hatóságok
 len további nélkül át-
 tornak. Pilátus ítélte
 s pedig keresztrefeszít-
 tők halálával, mint-
 ben Jézus nem volt
 acionalista lázadó.

s községe úgy tudta,
 ok, akik az Isten által
 at megölik és ezért
 ak a mondasát, hogy
 emben minden profé-
 ni. Öntudatlanul így
 ézus községének már-
 ó teológiájuk értelmé-
 hogy ez a történelm
 te Pilátust, ellenben a
 a a vérvád ódiomát.
 ise a tudományos vi-
 ltűnést keltett és a
 ban élénken tárgyal-
 ag egyháztörténetél-
 etési élénk visszhar-

uk fel b. figyelmét,
 se vagy hólyag bán-
 nak, úgy igyon
TAMÁSI
NYNIA
 t ezen betegségeknek
 biztos gyógyszere.
 mindenütt!

Jorga ősszel át akarja venni a belügyi tárcát?

**Az új választójogi törvényjavaslat
 flagránsan megsérti az alkotmányt**

**A reakciós törvényjavaslat az alkotmány intenciói ellenére
 lehetetlenné teszi a kisebbségi képviseletet. Kerületi vá-
 lasztás, amely szerint minden hatezer szavazó egy kép-
 viselőt választ**

A közigazgatási reformjavaslatot is Jorga készíti el

Bucuresti-Bukarest, július 25. (Az Új Kelet tudósítójától). Megírta az Új Kelet, hogy a Jorga-kormány gőzerővel gyártja már is az új törvényjavaslatokat az őszi szesszióra. Minthogy a parlamenti szessziót a király kívánságára be kellett zárni július 15-ig, rengeteg törvényjavaslat maradt megszavatlanul. A kormány tagjai ezeket a törvényjavaslatokat most rostálják, egynemelyiket átszabják, átalakítják, vagy egészen megváltoztatják, de valamennyit betesznek össze a parlament elé. Minthogy a lemaradt törvényjavaslatokon kívül a kormány természetesen tagjai egyre-másra gyártják az új törvényjavaslatokat is, az őszi szesszió egészen olyan gyorstalpaló törvényhozás lesz, mint a rendkívüli ülészaké.

Egy eredeti választójogi reform

A készülő törvényjavaslatok közül a legfontosabb a választójogi reform, amit Jorga egészen eredeti elvek alapján képzelt el. Voltaképpen nem is reformról van szó, mert Jorga egészen új törvényt készít, amely a régi törvénynek egyetlen rendelkezését sem veszi át. Jorga olyan választójogi törvényt gondolt, amely a jelenlegi országos listajármós választási rendszer helyett, egyéni kerületi rendszert léptet életbe. Az országot annyi kerületre osztja fel a törvény, ahány képviselőt kell választani és minden egyes kerület egy képviselőt választana.

Felédnek a régi jó táblabírák

Jorga választójogi reformja tehát még a jelenlegi választási rendszerénél is sokkal reakciósabb. Csak arra jó, hogy bizonyos politikai személyiségek, akiknek nincs pártjuk, vagy valamelyik apró pártnak a potentátjai, mandátumhoz juthassanak. Eddig ez nem volt lehetséges és a mai választási rendszernek minden hibája mellett legalább az az előnye volt meg, hogy csak a komoly országos pártokat engedte szóhoz jutni, mert a jelentéktelen frakciók, amelyek nem tudták felhozni az összes szavazatok két százalékát, nem juthattak mandátumhoz.

Az új projektum azonban a „rég jó táblabírák” idejét idézi vissza. Az ilyen kerületi választási rendszer alapján, amikor is, ahogyan azt Jorga tervezi, minden hatezer választóra esik majd egy képviselő, urambátyámos módon házilag fogják elintézni a választásokat. Sok öröm nem lesz benne.

Az új törvény flagránsan megsérti az alkotmányt

Különbben is az új tervezet flagráns módon sérti meg az alkotmányt is. Az alkotmány ugyanis kifejezetten gondoskodik arról, hogy a kisebbségekben maradt pártok is képviselethez jussanak. Az alkotmány idevágó szövege ugyanis kimondja:

64. szakasz. — A képviselőház tagjait nagykorú román állampolgárok választják általános, egyenlő, kötelező és titkos választói jog alapján a kisebbségi képviselet alapján.

Mit jelent az, hogy kisebbségi kép-

viselet? Azt, hogy ha egy párt egy, vagy több kerületben kisebbségben maradt, még mindig mandátumhoz juthat. Ezt az elvet a jelenlegi választási törvény akármilyen igazságtalanul is, de mégis betartotta. A kisebbségekben maradt pártok szavazatait ugyanis összeadták és ha a szavazatok két százalékát összegyűjtötték, a prémium levonása után megkapták ők is az aránylagosan nekik járó mandátumukat. Jor-

ga törvényjavaslata azonban az alkotmány kifejezett intézkedései ellenére nem respektálja a kisebbségi képviseletet. Eszerint előfordulhat az az eset is, hogy két nagy országos párt mérkőzik a választásokon, az egyik valamennyi kerületben megszerzi a szavazatok 51 százalékát, míg a másik valamennyi kerületben 49 százalékot kap. Ebben az esetben az 51 százalékos párt megkapja az összes mandátumokat, míg annak a

pártnak, amely minden kerületben megkapta a szavazatok 49 százalékát, egyetlen képviselő sem jut.

Mi vár a kisebbségekre

Nem lehet csinálni semmi egyebet, csak úgy kell beosztani a kerületeket, hogy a kisebbségi lakosság kisebbségbe kerüljön minden kerületben és a kisebbségeknél már egyetlen képviselőjük sem lesz a parlamentben.

Valeni de Munteban, ahol Jorga nyári rezidenciáját tartja, a miniszterelnök most a közigazgatási törvény reformján dolgozik. Hogy milyen elvek alapján készül ez a javaslat, azt még sejtetni sem lehet. A választójogi reform után ítélni az elveket, azaz azt hozhat ez a javaslat sem. Egy harmadik javaslata a miniszterelnöknek a minisztériumok átszervezéséről szól.

Jorga miniszterelnöknek ez a nagy aktivitása azokat a híreket igazolja, hogy a miniszterelnök ősszel át akarja venni a belügyi tárcát és tényleg kormányozni akar.

A liberális párt a fiatalok kívánságára a kormány ellen fordul

A kormány indítja a Titulescu elleni kampányt!

Bucuresti-Bukarest, július 25. A Viitorul, a liberális pártnak a kormány nyal szembeni magatartásáról cikkez. A lap megállapítja, hogy a dolog természeténél fogva a liberális párt a parlament első időszakában nem volt olyan éles ellenzéke a Jorga-kormánynak, mint az előző kormányoknak, nemcsak azért, mert közös választási fronton harcoltak, hanem, mert a kormány szándékainak őszinteségét méltá-

nyolni tudta. A párt azonban teljesen szabad és őszintén kétségtelenül jelét is fogja ennek adni. A liberális párt újabb elemei erősebb politikai aktivitást kívánnak ellenzéki irányban és ezt az erősebb aktivitást a párt minden bizonyítással teljesíteni is fogja, természetesen a pártprogramnak és az adott helyzetnek megfelelő módon és irányban.

Bucuresti-Bukarest, július 25. Az Epoca című lap legutóbbi számaiban

sorozatos támadást intéz Titulescu ellen. A cikkek feltűnést keltettek, annál a körülménynél fogva is, hogy Filipescu Grigore, az Epoca főszerkesztője, a kormány egyik bizalmi embere és Ilfov megye prefekta és Dimineata szerint az a látszata a dolognak, mintha ép a kormány akarná Titulescut lemondatni diplomáciai tisztségeiről. A lapok nagy érdeklődéssel várják, mi lesz Titulescu válasza ezekre a támadásokra.

Augusztus elsején a kommunisták felakarták gyujtani a rendőrségeket?

A vörös nap alkalmából letartóztatott kommunisták szenzációs vallomása

Bucuresti-Bukarest, július 25. Az augusztus 1-i vörös nap alkalmából letartóztatott kommunisták egy része bevallotta, hogy széleskörű utasításokat kaptak a vörös napra és többek között feladatuk lett volna, minél több középületet, elsősorban a rendőrségeket felgyujtani. E vallomások alapján a ha-

panaszt emelt a hadügyminiszternél, hogy a középületeket még augusztus 1-e előtt kellőképp őrizték. A Csernovicban, Temesvárt, Jasibán és Tighinában letartóztatott 25 kommunista egyént Bukarestbe szállították.

A kémkedési per 27 letartóztatottja

hogy a jilavai fogházban, ahol egy nagy teremben összehozták őket, rosszul bánnak velük. A hadügyminiszter megindította a vizsgálatot és ennek alapján a foglyok közül kettőt a katonai kórházba szállítottak operáció végett.

A Graf Zeppelin elindult az Északi Sarkra

Hatalmas közönség bucsuztatta az új sikerek felé induló német léghajót. Az első állomás Leningrad, ahol a léghajó leszáll

Berlin, július 25. A Graf Zeppelin délután félnyolc órakor érkezett Berlin fölé, de légörvények miatt csak két és félóra múlva szállott le a staakeni repülőtérre, ahol reggelig maradt. A leszállásnál ott volt a berlini szovjetkötvet is. Reggel 4 óra 40 perckor a Zeppelin felszállott Leningrad felé a staakeni repülőtérre.

A korai órák ellenére többszáz berlini jelent meg a repülőtérre, akik lelkes üdvözléssel küldötték a sarki expedíció tagjainak és a léghajó legénységének a Graf Zeppelin sarki útja előtt.

A legénység ma egész éjjel dolgozott. A léghajó gáz- és üzemanyagkészletét kellett kiegészíteniük.

A léghajó a felszállás után nyomban északkeleti irányt vett s mintegy nyolcvan kilométeres sebességgel halad Leningrad irányába, ahol még a mai nap folyamán közbenső leszállást végez a sarkvidéki út előtt.

A Leningrad felé ideális szép időben startolt Graf Zeppelint a német határig a német Lufthansa három utasszállító repülőgépe elkísérte. A staakeni repülőterre vezető utakon ma egész éjszaka az

autók ezrei közlekedtek, mert a közönség még látni akarta a léghajóirányt a sarkvidéki tudományos utra történő felszállás előtt.

Az éjszaka folyamán a Graf Zeppelin legénysége 12 ezer köbméter vizet, 10 ezer kilogramm benzint, 8 láda konzervet és kétszersültet vett fel a léghajó fedélzetére.

Samoilovics orosz professzorral az élen meteorológiai és földrajzi kutatók utaznak a léghajón a sarkvidékre, hogy az ismeretlen vidékre vonatkozó hiányos adatokat az ut eredményei alapján szerzett tudományos tapasztalatokkal kiegészítsék.

A léghajón a sarki utra való tekintettel átalakításokat eszközöltek. Az utasgondolat különleges vízhatlan padlóval látták el és ütközőjét úgy erősítették meg, hogy hat tonnánál menő víznyomással szemben ellenállóképes legyen, mert valószínűleg szükség lesz a sarki tenger vízen történő leszállásra. Ezenkívül a hálókabinok falán nyílásokat vágtak a fotogrammetrikus készülékek munkájának zavartalan biztosítására. A léghajó

kis szalónjában fogják végezni a földmágnesméréseket s ecélből a helyiségből a vas- és acélszármazékokat eltávolították.

A léghajó 6—7 napra van ellátva üzemanyaggal. Ez lehetővé teszi az egész ut leszállás nélküli megtételét.

Felvettek még a léghajóba gumicsónakokat, 12 sátorlapot, speciális lőfegyvereket, amelyek fóka és jegesmedve elejtésére alkalmas golyókat befogadnak, 20 szánt és a sarki állvilághoz tartozó fajok leltő példányai husának feldolgozására alkalmas konyhát, amely teljesen el van különítve a léghajó rendez konyhájától.

Eckener dr. a felszállás után még rövid néhány szavas beszédben bucsuzott az éljenző nézőseregtől s azután a magasba emelkedő léghajó rövidesen eltűnt északkeleti irányban.

HICKMANN'S GEOGRAPHISCH-STATISTISCHER UNIVERSAL-ATLAS 931. 100 színes tábla, 96 old. szöveg, vászonkötés 480 lej. Lepage könyvkereskedés Kolozsvár, utánvétellel küldi. Kérjen ingyen könyvjegyzéket.

Lido-Venedig
 Hotel Pension Kirschbaum
 ort. **כשר** modern komfort folyó
 víz. Bécsi konyha
 napi 40 lirától feljebb

Vlád Aurél megoldotta a gordiusi csomót:

A nemzetiparasztpárt legyen jobboldali és baloldali párt is

„A baloldali extrémistákkal szemben jobboldali, a Jorga-kormányai szemben baloldali vagyok” — mondotta Vlád Aurél a Pátrianak

Cluj-Kolozsvár, július 25. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Nem kis vihart támasztott a nemzeti parasztpárt, de az ország közvéleményében is az az intervju, amit Vlád Aurél adott nemrégiben a Curentulnak. Vlád Aurél ebben a nyilatkozatában többek között kijelentette, hogy a nemzeti parasztpártnak szélső jobboldali frontot kell alkotni, mert a román parasztkonzervatív, reakciós és tradicionális mentalitásának a szélső jobboldali politika felel meg.

Ez a nyilatkozat úgy csapott bele Vlád Aurél pártjának, a nemzeti parasztpártnak az életébe, mint egy váratlan bomba. Hiszen a nemzeti parasztpárt népszerűsége éppen a demokratikus programjára épül és a Jorga-kormányai szemben a legerősebb fegyvere az, hogy a kormány reakciós. Semmiképpen sem kellemes és nem is hasznos, ha a pártnak egy ilyen markáns vezére, mint Vlád Aurél kijelenti, hogy a párt szélső jobboldali vizekre kell evezzen.

A nemzeti parasztpárt vezetői éppen ezért meg sem várták, míg a külföldre utazott Vlád Aurél hazaérkezik, hanem sebtében megcáfolták az intervju hitelességét. Vlád Aurél azonban, amikor a cáfolatról értesülést szerzett, gondoskodott arról, hogy a párt vezetősége újra meghökkenjen. Saját lapjában, a „Solia Dreptății” szóról-szóra lekötözte a Curentul-ban megjelent intervjuját és hozzá tette azt is, hogy a nyilatkozatát fenntartja.

Vlád Aurél második nyilatkozata rendkívül kényes helyzetbe hozta a pártot. Eppen ezért a párt hivatalos lapjának, a Patria-nak egyik munkatársa Algyógyra utazott, ahol Vlád Aurél jelenleg üdül, hogy kimagyarozó nyilatkozatot kérjen a párt hunyadmegyei vezérétől.

Vlád Aurél adott is egy nyilatkozatot, amely hivatta van arra, hogy pontot tegyen végleg erre a kérdésre. Igaz, hogy ebből a nyilatkozatból nem derül ki, hogy Vlád Aurélnek voltaképpen mi is a felfogása a politikai helyzetről, de ezzel szemben megoldotta a gordiusi csomót. Rájött arra, hogyan lehet a párt egyszerre jobboldali és baloldali is.

Legújabb nyilatkozatában Vlád Aurél a következőket mondja:

— Nagyon is igaz — mondta, — hogy intervjuot adtam a Curentulnak. Szavaimat azonban az érdekelt sajtó mint mindig, most is rosszul és rosszindulatulag értelmezte. Ezért most ismét elmondom őket szintetikus pontossággal, hogy minden gyanúsítást eloszlassak. Nálunk a különböző politikai felfogások dogmatikailag nincsenek olyan pontosan meghatározva, hogy ne lehessen áthidaló eszme

s így a bal- és jobboldali politikai felfogást csak összehasonlítások alapján lehet meghatározni. Én például a baloldali extrémistákkal szemben nem lehetek más, mint jobboldali politikus. De nem lehetek viszont a Jorga-kormány hallatlan reakciójával szemben csak baloldali politikus. — Remélem — fejezte be a nyilatko-

zatát Vlád Aurél, — hogy a kérdést most már végleg megvilágítottam azok részére is, akik csomót kerestek ott is, ahol káka sincsen.

Nem hisszük, hogy ez sikerült volna Vlád Aurelnek, mert ez a nyilatkozat olyan káka, amin nagyon is lehet csomót találni.

Megisméltődött Löwenstein bankár esete

Egy amerikai milliomosfiu öngyilkossági szándékából kiugrott a repülőgépből

Newyork, július 25. Amerikaszerre nagy feltűnést kelt John Wallace, a bufallói óriási virágkertek tulajdonosa egyetlen 25 éves fiának öngyilkossága. Wallace Georg nevű fia néhány nappal ezelőtt ünnepelte 25-ik születésnapját. Ezen a napon jegyet váltott arra a körrepülésre, amelyet a Jamestown-i repülőársaság rendezett. Amikor a repülőgép, amelyben Wallace felszállt, 400 méter magasban volt és éppen a locvillei temető fölött kört irt le, Lee Clare, a pilóta rémüléssel látta, hogy a fiatalember felnyit-

totta a kabin ajtaját s a mélységbe zuhant. Georg Wallace a temető közelében ért földet, ekkor azonban már halott volt. A feltűnést keltő öngyilkossági ügyben megindult az eljárás és kiűnt, hogy Wallace már előre vásárolt magának sírhelyet s ugylátszik az volt a fix ideája, hogy a repülőgépről, amint az a temető fölött elszáll, egyenesen sírjába zuhan bele. A dús gazdag apa egyetlen fiának öngyilkossága következtében teljesen összetört és jelenleg súlyos beteg.

A cionisták nem vállaltak tisztséget a varsói hitközség új elnökségében

Egy renegát cionista döntötte el a választások sorsát

Varsó, július 25. A varsói nagy zsidó hitközség ujonnan megválasztott előjárósága a napokban Herschel Farbstein mizrachi-vezér, a hitközség eddigi elnöke és a Jewish Agency exekutívájának tagja elnökle mellett ülést tartott, amelyen megválasztották a hitközség új elnökségét.

A választások eredményeként kihirdették, hogy elnök Éli Mazur lett, az ismert agudavezér. Erdekes, hogy a választásokat Staniszlau Rosenberg szavazata döntötte el, aki tudvalevőleg nemrégben még egyik vezető tagja volt a lengyelországi cionista szövetségnek és pár hét előtt az agudistákhoz csatlakozott. Hét cionista és mizrachista

előjárósági tag Herschel Farbsteinra adta le szavazatát, aki azonban kisebbségben maradt.

A hitközség alelnöke Mozes Lerner lett, aki szintén agudista. Főlajánlották a cionista Mozes Feldsteinnak az alelnökséget, aki azonban kijelentette, hogy a mostani többség ténykedéséért nem vállalhatja a felelősséget. Éli Mazur megköszönte a választás utjain megnyilvánult bizalmat és kijelentette, hogy Európa egyik legnagyobb zsidó hitközségének (Varsó hitközsége 350 ezer tagot számlál) elnöki tisztjét büszkeséggel és nagy felelősséggel fogja gyakorolni.

Kacagó műsor az Operában

A nyári szezon kellős közepén kedves műsorral lepte meg közönségét az Opera Mozdó. Számolva azzal, hogy a közönségnek nagyon ritkán van manapság alkalma kacagató vigjátékokban gyönyörködni, az Opera műsorára néhány kacagató vigjáték előadását tűzte. Pinty és Ponty burleszkfigurái hangolják frenetikus derűtségre a közönséget, egy végtelenül bájos gyermekfilm fokozza a jókedvet, míg Chaplin fanyar humora ez alkalommal egy két felvonásos bohózatban bájolja el a közönséget. Szellemes Miki Maus előzi meg ezt a műsort, melynek keretében a gyermekképzítés vívmányairól tárnak fel kacagató bizonyítékokat. A filmek még csak egy pár napig futnak.

— Szabad-e az orvosoknak hirdetniük? Berlinből jelentik: Dr. Schael berlini szakorvos a napilapokban hirdette, hogy mérsékelt áron, gyorsan és alaposan kezel bizonyos betegeket. Ezért az orvosok egyesülete már többször rendbírósággal sújtotta, most pedig a bíróság elé vitte a dolgot. A védő kijelentette, hogy itt tisztán jogi kérdéssről van szó, hogy miképpen vélekedik a dolgozó egy egyesület, a lényeg az, vajjon az orvos viselkedéséről a köz köz vélekedik. A törvény ugyan bünteti azokat, akik nyilvánosan kínálkoznak kezeléssel, az orvost azonban csak abban az esetben, ha ez a kínálkozás tisztességtelen módon történik. A bíróság felmentette az orvost. Megokolásában kimondta, hogy az orvos, aki tehetőségeinek megfelelően betegek kezelésére ajánlkozik, nem jár el tisztességtelenül.

— Rockefeller mint tápszerreklám. Newyorkból jelentik: Rockefeller most ünnepelte 92. születésnapját. Egy angol tápszerkészítő vállalat megragadta ezt az alkalmat arra, hogy az agg dollárkirályt reklámcélokra használja fel. A londoni lapokban féldolgalas hirdetések jelentek meg az öreg Rockefeller legújabb fényképével. A kép alatt hatalmas cikk szól arról, hogy a dollárkirály évekkel ezelőtt súlyos gyomorbetegségben szenvedett. Egy millió dollár jutalmat ajánlott fel annak az orvosnak, aki radikálisan ki tudja gyógyítani. Ilyen orvos azonban nem akadt. Persze, mert akkor még nem ismerték az „Ilyenésilyen” tápszer, amely minden gyomorbetegséget meggyógyít. Ha Rockefeller ezt a tápszer használta volna, kevesebbet szenvedett volna. Az ügyvel kapcsolatban két kérdést kell feltenni. 1. Jó reklám-e a tápszer számára, hogy Rockefeller nélküle is 92 éves lett? 2. Mit fizetett a vállalat Rockefellernek, hogy odaadta nevét a reklám céljaira? Menyit lehet egyáltalán neki fizetni?

— Renate Müllert Londonban megoperálták. Londonból jelentik: Renate Mülleren, az ismert német színpadli és filmművésznőn, ki most éppen Londonban dolgozik „A magántitkárnő” című filmjének angol változatán, az egyik londoni klinikán hasártyaoperációt hajtottak végre. Renate Müller állapota igen komoly.

A Cuvá

Egy r keres

Cluj-Kolozs Kelet tudósítójak kál számoltunk ugyanazt te nyugdíjker problémáiban, ahogya zottan válnom nézni e gyott, ki amint pénz pénzügyigaz Ma már a jasok ápril tak pénz é ban általán su kifizetés lozsváron n késedelmes zati javaslat a botrány es sza, hogy n

A bukare kétségbeesés messzemenő a kisebbségi viselkedéséről vántul szerin ták, hogy bot lyl a külföld irányítják”. vántul, hogy gi nyugdíjasa ta nincsenek alatt, kijátsz

A Hogy men alapot nélkül kisebbségfaló mesvári nyu sonló aligha tében. A ten Julian belügy ték a kormá bánást. A vo retet tett nél díjasoknak, nézni, mert rült elérnie, nap 2 millió ügyigazgatós mint az elmu léseit folyósi

Ennek az nyugdíjasok lentek a per azonban köz még mindig a nyugdíjaka

A nyugdíj érthető elkes díjasok azon tak át és Rá zetése mellet személyes je Cuvántulnak

Ha a

hog az egy zav sits

i i pontos

Az URANIA mozgó

július 24-i kezdettel, pénteken mutatta be a Newyork-i Judea-Film, mely mindenütt óriási sikert aratott:

ÖRÖK HARC

című filmét, melyben a Newyorkban élő vilnai jiddis színészek legjobbjai szerepelnek. A film végig jiddis párbeszédű, megható héber dalokkal, igaz zsidó színjátszással. Zsidó humor. Zsidó dráma.

Műsoron kívül:

TALMUDISTÁK ÉNEKE

OH DOKTOR, nagyszerű vigjáték és Klasszikus héber revü

Az első jiddisül beszélő és éneklő film!

műsor az Ore-rában

...n kellős közepén kedves meg közönségét az Opera azzal, hogy a közönség... van manapság alkalma... kokban gyönyörködni, az néhány kacagató vig-tüzte. Pinty és Ponty... angolják frenetikus de-nséget, egy végtelenül... m fokozza a jókedvet, ... ar humora ez alkalom-... nános bohózatban bájo-... et. Szellemes Miki Maus... műsort, melynek keret-... szítés vívmányairól tár-... bizonyítékokat. A filmek... napig futnak.

Orvosoknak hirdetniük?
Dr. Schaal berlini szakban hirdette, hogy gyorsan és alaposan kezelte. Ezért az orvosok egye-zőr rendbírósággal szejt a bíróság elé vitte a dol-entette, hogy itt tisztán... an szó, hogy miképpen... ról egy egyesület, a lé-... az orvos viselkedéséről... edik. A törvény ugyan... ik nyilvánosan kínálko-... z orvost azonban csak... ha ez a kínákozás... ódon történik. A bíró-... z orvost. Megokolásában... az orvos, aki tehetségei... betegek kezelésére ajánl-... tisztességtelenül.

Mint tápszerreklám.
...tik: Rockefeller most... letésnapját. Egy angol... lalat megragadta ezt az... gy az agy dollárkirályt... sználja fel. A londoni... as hirdetések jelentek... fefeller legujabb fényké-... tt hatalmas cikk szől... árkirály évekkal ezelőt... jban szenvedett. Egy... lmat ajánlott fel annak... i radikálisan ki tudja... i orvos azonban nem... t akkor még nem ismer-... len" tápszer, amely... bajt meggyógyít. Ha... tápszer használta volna... edett volna. Az ügyel... t kérdést kell feltenni... tápszer számára, hogy... le is 92 éves lett? 2... vállalat Rockefellernek... évét a reklám céljaira?... általán neki fizetni?

Üllert Londonban meg-
...onból jelentik: Renate... mert német szinpadí és... ki most éppen London... A magántitkárnó" című... változatán, az egyik... in hashártyaoperációt... Renate Müller álla-... y.

Judea-

...bjai sze-
...gaz zsidó

A Cuvântul és az erdélyi nyugdíjasok

**Temesváron a nyugdíjasok végső elkesere-
désükben külföldi konzulátusok vezetőitől
kértek támogatást**

**A nyugdíjasok elhatározták, hogy felrázzák a külföldi
közvéleményt a románial nyugdíjasok érdekében. A Cu-
vântul szerint ezt csak a kisebbségek teszik**

**Egy román ezredes vezetésével a külföldi konzulátusokat
keresték fel panaszaiikkal a temesvári nyugdíjasok**

Cluj-Kolozsvár, július 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). A romániai nyugdíjasok kálváriajárásáról számtalanszor számoltunk be e lap hasábjain és ugyanazt tették összes lap társaink is. A nyugdíjkérdés egyre jobban toldódik problémáink előterébe, annak arányában, ahogyan az állam pénzügyei fokozottan válnak egyre súlyosabbá. Szánalom nézni ezeket a mindenki által elhagyott, kiöregedett intellektueket, amint pénzüik után szaladgálnak a pénzügyigazgatóságokhoz.

Ma már az a helyzet, hogy a nyugdíjasok áprilissig visszamenőleg nem kaptak pénzt és az ország minden városában általános a végső felzudulás a lassu kifizetések ellen. Szatmáron és Kolozsváron népes gyűlések tiltakoztak a késedelmes kifizetések ellen és határozati javaslatban mondták ki, hogy még a botrány eszközeitől sem riadnak vissza, hogy nyugdíjaikat követeljék.

A Cuvântul és a kisebbségi nyugdíjasok

A bukaresti sajtó ezekből a végső kétségbeesésből származó aktusokból is messzemenő következtetéseket von le és a kisebbségi nyugdíjasok „botrányos viselkedéséről” filippikázik. A Cuvântul szerint a nyugdíjasok elhatározták, hogy botrányt provokálnak, amelylyel a külföld figyelmét Románia felé irányítják. Zárjelben megjegyzi a Cuvântul, hogy természetesen a kisebbségi nyugdíjasokról van szó, „akik amióta nincsenek Boila Romulus felügyelete alatt, kijátszottaknak érzik magukat”.

A temesvári nyugdíjbotrány

Hogy mennyire igaztalan és minden alapot nélkülöző a Cuvântulnak ez a kisebbségfaló vádja, azt igazolja a temesvári nyugdíjbotrány, amelyhez hasonló aligha történt még az ország életében. A temesvári nyugdíjasok Peter Julian belügyi vezérfelügyelő útján kérétek a kormánytól a tisztességesebb elbánást. A volt tartományi igazgató ígéretet tett néhány nappal ezelőtt a nyugdíjasoknak, hogy ügyük rendezést fog nézni, mert az ő közbenjárásával sikerült elérnie, hogy Bukarestből minden nap 2 millió lejt utaljanak át a pénzügyigazgatóságokhoz, ahol úgy a folyó, mint az elmúlt hónapok nyugdíjköveteléseit folyósítani fogják.

Ennek az ígéretnek a birtokában a nyugdíjasok pénteken reggel is megjelentek a pénzügyigazgatóság előtt, itt azonban közölték velük, hogy a pénz még mindig nem érkezett meg és így a nyugdíjakat nem fizetik ki.

A polgármester nem fogad

A nyugdíjasok között erre a hirre érthető elkeseredés lett urrá. A nyugdíjasok azonnal tüntető menetté alakultak át és Rades nyugdíjas-ezredes vezetése mellett, — aki román és már személyes jelenlétével is megdönti a Cuvântulnak a kisebbségi nyugdíjasok-

kal kapcsolatos alaptételét, — a város-háza elé vonult. Itt Grosoreanu Cornel polgármesternél jelentkeztek. A polgármester azonban kiizente, hogy nem fogadhatja a nyugdíjasok küldöttségét, ami a tömegben még nagyobb elkeseredést váltott ki. A városházáról a 200 főnyi tömeg a szemben lévő olasz konzulátus elé vonult, ahol küldöttség ke-reste fel Sauli Vittorio olasz konzult. A küldöttség vezetője, Rades ezredes

kérte Sauli konzult, hogy ő, mint a külföld képviselője, konzultársaival együtt indítson akciót a nyugdíjasok ügyében és ismertesse a külföld előtt a romániai nyugdíjasok botrányos helyzetét.

Nincs segítség

Sauli konzul válaszában kijelentette, hogy ilyen formában nem állhat a nyugdíjasok rendelkezésére és éppen mint külföldi állam képviselője, nem avat-

**Hál' istennek, Németországban férfiak kormá-
nyoznak, nem pedig éretlen suhancok!**

Hindenburg válasza egy kampóskeresztes ifjunak

Berlin, július 25. Hindenburg birodalmi elnök a napokban Neudeckbe látogatott el, ahonnan autón jött vissza Berlinbe. Rosenberg nyugatporoszországi városkában a lakosság ünnepléyes fogadtatásban részesítette az elnököt, a község polgármestere pedig üdvözlő beszédet intézett hozzá. Hindenburg ki-lépett az autóból és szívélyesen megkö-

szönte az üdvözetlet. Ekkor egy fiatal ember, aki mellén a kampóskeresztes jelvényt viselte, gunyosan az elnök felé kiáltotta a nemzeti szociálisták jelszavát:

— Deutschland erwache! (Ébredj Németország).

Hindenburg élesen a fiatalember szemé közé nézett, majd visszafordult

kozhatik Románia belső ügyeibe. Uta-sította a küldöttséget, hogy forduljanak Bause Artur német konzulhoz, aki a Temesváron megbízott konzulok kö-zött a legidősebb és legtapasztaltabb és ő talán, a konzuli karral egyetértően tud valamit tenni a nyugdíjasok érde-kében.

A végső elkeseredés

A nyugdíjasoknak Bause német konzullal való tárgyalása természetesen éppen olyan sikertelen maradt, mint az olasz konzulnál történt látogatás. De már maga az a tény, hogy a nyugdíja-sok a panaszokat már meg sem hallgató belföldi hatóságok helyett idegen álla-mok konzuljaihoz menekülnek, hogy sé-reimeiket feltárják, a végső kétségbe-esésnek és elkeseredésnek olyan fokát jelenti, mely legfelsőbb helyen gondol-kodóba kell ejtse az illetékeseket.

A felvonult nyugdíjasok vezetője nyugdíjas román ezredes, aki katonai karrierjében bizonyára megszokta a haza érdekeivel szemben tanúsítandó fegyelmet. Eppen ezért hat szenzáció-képpen a temesvári nyugdíjasok kül-döttségjárása.

a polgármester felé és ezt mondotta: — Hála Istennek, Németországban férfiak kormányoznak, nem pedig éret-len suhancok.

A jelenlévőkből az elnöknek e sza-vaira spontán öröm és lelkesedés tört ki. A nők virágokat dobtak Hindenburg autójába.

Egy lej és három lej

A boléta egy lejjel drágította a kenyereit, a petróleumtörvény 3 lejjel a benzint. Vasárnap lil-takozó gyűlést tartanak a kolozsvári sütőiparosok

Bucuresti-Bukarest, július 25. (Az Kelet tudósítójától). A mai napon élet-belépült új kenyérgyrendszer a bel-ügyminiszterj rendeletere elenére magá-val hozta a kenyérrak emelkedését. A fővárosban és az ország több nagyobb centrumában a kenyérrak egy lejjel emelkedtek.

Itt említjük meg, hogy a kolozsvári

sütőiparosok vasárnap délelőtt a ko-lozsvári ipartestület székházában nagygyűlést tartanak, hogy az új hely-zettel foglalkozzanak. Ezen a gyűlésen beszélik meg az augusztus 2-án, Ko-lozsváron tartandó országos sütőiparos kongresszus tárgysorozatát is, melynek legfontosabb programpontja természe-tesen a bolétatörvény lesz.

Ugyancsak ma lépett életbe a petró-leumtörvény is, amelynek az lett a kö-vetkezménye, hogy a benzin ára lite-renként 3 lejjel emelkedett. Ennek is, ép úgy, mint a bolétatörvénynek, a vá-rosi lakosság issza meg a levét, mely a jövőben drágább kenyeret és drágább olajfélleket lesz kénytelen majd vásá-rolni.

**Egy ujságíró letartóztatásával végződő Szelt-
man Pál temesvári bankigazgató halála körül**

Franyó Zoltán készkiadásai megtérítésének ellenében eiallt annak közlésétől, hogy Szeltman Pál öngyilkosságot követett el, mire a bank zsarolás címén feljelentést tett ellene

Timisoara-Temesvár, július 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). Megírta a tegnapi számában az Uj Kelet, hogy Szeltman Pál, a Temesvári Takarékpénztár Rt. igazgatója Bukarestben meghalt. A bankigazgató Bukarestben agyszélhűdés áldozata lett és közben odaérkezett családjának jelen-létében temették el. A halálesetről az egész erdélyi sajtó a legnagyobb részvét hangját számolt be és ugyanigy tettek a bánáti lapok is, amelyek méltatták a fiatalon elhunyt, tehetséges bankvezér ér-dekeit.

Temesváron azonban az a hír terjedt el, hogy Szeltman Pál nem agyszélhűdésben halt meg, hanem Bukarestben öngyilkos-ságot követett el. A Franyó Zoltán ismert író és publicista szerkesztésében meg-jelenő „Hat órai újság” ki is akarta hozni ezt a hírt. A bankigazgatóság értesült a Hat órai újság erről a szándékáról és Mauss igazgató meg is jelent a szerkesz-tőségben, ahol Franyó Zoltánnal tárgya-lásokat kezdett, hogy a Hat órai újság az öngyilkossági hír közlésétől tekintsen el. Franyó Zoltán hajlandónak mutatkozott arra, hogy a már nyomóképpen szaladó cikket kivegye a lapból, de ennek fejében azt kérte a bankvezértől, hogy térítse meg az elhasznált papírmennyiséget és az üzemi költséget.

A bankigazgató erre hajlandónak mutat-

kozott. Franyó Zoltán a helyszínen átvett háromezer lejt, a már kész lapból pedig kivették a cikket. Azok a lappeldányok, amelyekben az öngyilkossági hír meg-jelent, nem kerültek eladásra. Ezzel az ügy be is fejeződött. Általános meg-lepésre azonban a bank másnap zsarolás címén feljelentést tett a temesvári ügyész ségen Franyó Zoltán ellen. Ejjel egy óra-

kor Franyó Zoltán lakásából elővezették és az ügyészségen előzetes letartóztatásba helyezték.

Franyó letartóztatása a város társadal-mában óriási feltűnést keltett. A temes-vári lapok tiltakoznak az ujságíró let-artóztatása ellen és egyetemlegesen akar-nak eljárni szabadlábrahelyezése érdeké-ben.

**A bukaresti gyorsvonat elé vetette magát
egy 76 éves mezőtelegdi ember**

Bucuresti-Bukarest, július 25. Csütörtökön este 10 óra tájban Mezőtelegdi és Élesd állomások között halálosvégű vonat-elgázolás történt. A teljes sebességgel ro-bogó bukaresti gyorsvonat mozdonyának kerekei teljesen szétromcsoltak egy em-bert, akiről utólagosan megállapították, hogy Stiron Cristeanak hívják, mezőteleg-di származású, 76 éves és öngyilkossági szándékból vetette a vonat elé magát. A vonat a gázolás után azonnal megállott és 5 percig vesztegelt, az áldozaton azon-ban már nem lehetett segíteni. A szeren-csétlenségről táviratilag tetek jelentést a bukaresti vasutigazgatóságnak és a nagy-váradai ügyészségnek, amely megadta a

temetési engedélyt az öregségében elszánt és borzalmas halálánemet választó öngyil-kos eltemetésére.

— **BIKSZAD GYÓGYFÜRDŐ.** Erdély Karlsbadja, a hurutosok Mekkája nyitva június 1-től. Ivókúra, szénsavas fürdők, hidegviz gyógyintézet, inhalatórium és strandfürdő. Allandó fürdő-orvos, vasut, posta, távirda helyben. Elsőrendű diétás konyha, napi penzói 160 lejtől. Ort. izr. nak kóser vendéglő. Prospektust díjtalanul küld a Fürdőigazgatóság, Baia-Bic-sad, jud. Sätmar.

Ha azt akarja,

hogy az UJ KELET,
az erdélyi zsidóság
egyetlen organuma,
zavartalanul telje-
sítse kötelességét

II Z S S E
pontosan előfizetését!

A zsidó vándorparlament kapuzárása után

Egyetlen kongresszus sem volt oly viharos és eseményekben gazdag, mint a Bazelben lezajlott 17. cionista világparlament. Régi, kipróbált és kongresszusokban edzett cionisták mondják ezt. És ehhez semmi kétség nem fér. De az is kétségtelen, hogy egyetlen kongresszusi periódus sem volt olyan viharos, megrázkódtatásokban gazdag, mint az utóbbi két esztendő. Ezeknek a megrázkódtatásoknak, súlyos eseményeknek a hatóereje diktálta a kongresszus tempóját, a forrongó hangulatot és a tárgyalások bonyolult problematikáját. Pessimizmus érzéseivel, komor tekintettel vonultak fel erre a kongresszusra a szervezett zsidó nép képviselői.

A szétoszlott delegátusok tekintetéből, hangulatából azonban kisugárzott valami, ami visszatükröztette annak érzetét, hogy ez a kongresszus, minden árnyalata és sajnálatos eseményei ellenére is, új erőt öntött a mozgalomba, új lendületet szabott meg és elűzte azt a lidérményt, amely az utóbbi két esztendő folyamán megfakította a cionista lelkeket. Sok olyan esemény és fordulat volt ennek a kongresszusnak, amelyek bizony keserűséggel, szomorúsággal töltötték el a cionista közvéleményt, amely nyugtalan szívvel és elfogódottsággal figyelte a bázei zsidó parlament minden szavát, minden aktusát. Keserű érzésekkel láttuk a tomboló testvérharcot, a két szélső szárny között — és mégis...

A kritikus helyzet reális átértékelése, a valóság leplezetlen feltárása, a nyílt határozottság jegyében állott ez a kongresszus. És ez nemcsak, hogy nem fokozta a pessimizmust, hanem éppen ellenkezőleg: az adottságok és a tények reális felismeréséből bontakoztak ki a kongresszus határozatai, azok az eszközök és utak, azok az irányvonalak és törekvések, amelyekkel a kongresszus megjelölte a mozgalom jövőbeni teendőit. Ezek a határozatok az önbizalom, az erős népakarat bélyegét viselik magukon és amellet a valóság határain mozognak.

Még az általános vitánál egy álomszerű bódulat fogta el a kongresszust. Egy nép beszélt és kiabált lázalmában. Dávid és Góliát harcáról, a világ lelkiismeretéről, multiról, jelenről és jövőről.

Egyesek keserű szenvedéllyel, mások mérsékeltességgel támadták Weizmann-t, sőt igen sokszor az elismerés, a hódolat hangjai csendültek feléje a kongresszus tribünjéről. Egy kérdésben azonban egyhangú volt ez a kongresszus. És ez a hang hatalmas és erőteljes volt. Egy kétez év óta szenvedő nép megrázó felkiáltása volt: a nagy angol hatalom ellen. Ez a hang tülharsogta a kongresszus falait. Az angol kormány és a Népszövetség megfigyelői pillanatra sem hagyták magára a kongresszust, figyeltek, jegyezték minden szót, amely a zsidó nép tribünjéről elhangzott.

Mondom: itt hiányzott a realitás megérzése és a szónokok féktelen hévvel és tüzzel lövelték magukból a szavak nyilait. De erre szükség volt. Ez volt az, amely újra forrongásba hozta az elborult kedélyeket, amely felrészítette a mozgalom vérkeringését és feldörzsölte a petyhüdt izmokat. Pílnatnyílag. De ugyanez olya erővel tört ki a zsidó nép kiáltó szava, hogy mindenkinek az az érzése támadt ezen a kongresszuson, hogy annak hatása nem kerülheti el még az angol mandatárius hatalmat, az angol közvéleményt sem. Lehet, hogy ez is lázalom szüleménye. De tény az, hogy a nemzetközi világ még nem figyelte ilyen érdeklődéssel azt, ami egy cionista kongresszuson történt.

Különös érdekessége volt ennek a kongresszusnak, hogy az angolelleses kifakadásoknak özőnét nem a revizionisták hajtották. Jabotinsky disztिंगvált eleganciával és finom diplomáciával beszélt. Ezzel szemben Ussischkin súlyosabban csapkodott „kalapácsával“, mint valaha, Stephen Wise beszéde pedig valóságos menydörgés volt. A világ lelkiismerete elé idézte Angliát és olyan tónusban, aminőt még eddig nem hallottak cionista kongresszuson.

Mihelyst azonban a praktikus munkához látott a kongresszus, eltűnt ez a fájdalmas lázalom és a jövő teendőit már higgadt mérlegeléssel, a tényleges adottságok alapos megvizsgálásával határozta meg. Itt már nem voltak menydörgések, égi hangok. Legfeljebb szélvihar verte puszkaporossá a hangulatot, egyes javaslatok és határozatok eldöntésével. Itt nem idéztek biblikus történeteket, nem citáltak senkit semmilyen lelkiismeret-

törvényték elé. Itt számok, tények és reális faktorok állottak a tárgyalások homlokterében. Itt nem a szónoki dialektika hatott és döntött, hanem a száraz érvek és a tényleges adottságok.

A kongresszus „munkáját“, a javaslatokat és a határozatokat azonban így is erőteljesebb és öntudatosabb szellem hatja át, mint azokat a referátumokat, amelyeket a régi kurzus exponensei terjesztettek elő. Érdekes és feltétlenül tanulságos összehasonlítás lenne, ha egymással szembeállítanók ezeket a referátumokat és határozatokat. Leo Motzkin nem minden ok nélkül mondotta a kongresszusról, hogy: „Jobb volt a vége, mint a kezdete“.

Két momentum jellemzi ezeket a határozatokat: a dolgok reális értékelése és az önbizalom, amely bátrabb céltudatoságot hoz magával. És itt már láthatóan felismerhető volt a régi kurzustól való némi eltérés. Függetlenül attól, hogy a kongresszus többsége rosszalásának adott kifejezést Weizmann sajtónyilatkozata fölött, de a politikai rezolúció más vonatkozásban is szembehelyezkedett a régi kurzussal. Weizmann az angol miniszterelnökhöz írott válasziratóban a Macdonald-levelet a „kooperáció“ bázisul ismeri el, a kongresszus azonban csupán a „további tárgyalások alapjául“ fogadta el ezt a dokumentumot.

A revizionisták ugyan a dokumentum elvetését szerették volna kézzel-lábbal határozatba vinni, ez azonban meghiusult a kongresszus többségének higgadt és reális ítélőképességén. A revizionisták mindvégig lázálomban ringatták magukat és

nem akartak tudomást szerezni a valóságról. A kongresszus helyes irányt követett, amikor a régi kurzus erőtlensége és a revizionisták lázongó elvei között kereste a kibontakozás útjait.

A kongresszus, amellet, hogy a további tárgyalások alapjául fogadta el a Macdonald-levelet, megállapította, hogy a dokumentum nem állítja helyre a status-quot és aggodalommal tölti el, mert nem látja biztosítva a mandátumban lefektetett jogainak a gyakorlatban való megőrzését. Az országfejlesztési tervet illetően a kongresszus rezolúciója leszögezi, hogy a Jewish Agency csak akkor támogathatja az országfejlesztési tervet, ha biztosítja az egyenlő elosztást a zsidók és az arabok között.

Az a meggyőződés alakult ki, hogy a dolgok diplomatikus elkendőzése és a mindenkit kiengesztelni akaró erőltet politika helyett: egy határozott, céltudatos és nyíltzsinu magatartásra van szükség. Ezzel párhuzamosan kampány kell meginduljon Anglia és a világ közvéleményének felvirágosítására. Másrészt, sőt mindenekezdött: minden lehetőséget ki kell aknázni, minden létező energiát sorompóba kell állítani: a Jisuv gazdasági pozícióinak megszilárdítására, az országépítési tempójának felfokozására és új gazdasági, politikai védpontok teremtésére.

Ezek azonban mégis csak szavak. A bázei kongresszus: a harcok, a viharok, a lelkesedés és a szavak napjai véget értek.

Mi lesz most? Mi jön Bazel után? Bazel után jön Jeruzsálem és London, Berlin és Kiseney, Varsó és Newyork! A világ összes városai és országai, ahol nagy számban élnek a zsidók, a beszédeket, a szavakat és a rezolúciókat: a napi munka kell hogy kövesse. A Munka: Palesztinában és Londonban és a munka: a világ minden részében a zsidóság megszerzésére és erőinek sorompóba állítására.

Danzig Hillél

Egy híres német vegyész elvesztette a mérget,

mely ötven ember megölésére alkalmas

London, július 25. Dr. Walter Philipp, az ismert német vegyész, aki jelenleg üzleti ügyben Londonban tartózkodik, tegnap megjelent a rendőrigazgatóságon és nagy izgalommal adta elő, hogy rendkívül veszélyes mérteket vesztett el. Dr. Philipp tegnapelőtt a London melletti Leedsben időzött és aktatásakáját, amelyben több vegyileg színezett mérges anyag, továbbá egy

csomag Acykal és másik nagyon veszélyes mérge volt, Londonba való visszatérésekor a csomagháloba helyezte. Amikor a londoni King-Ross állomáson a vonatból kiszállt, magához vette aktatásakáját. Philipp egyik ismerős kereskedőbarátjához ment, hogy megmutassa az anyagait, s ekkor rémülettel vette észre, hogy aktatásakát egy másik csomaggal cserélte el. Az aktatáska női ru-

ISMÉT ITT A NAGY LEHETŐSÉG!

Százért egy milliót!

Az erdélyi zsidó kórházegyesületek belügyminiszteri engedély alapján megrendezik a

második zsidó kórház sorsjátékot!

E sorsjáték nyereménytervezete oly realisan van megalkotva, hogy minden egyes sorsjegyvásárlónak komoly esélyei vannak a nyeresésre. Közel 2000 nyeremény 2.700.000.— lej értékben.

Főnyeremény

1.000.000 lej

Az összes nyereményeket az Erdélyi Bank és Takarékpénztár R. T. garantálja és fizeti ki azonnal készpénzben.

Egy sorsjegy ára 100 lej

Kapható minden jobb bankban, üzletben, trafikban, stb.

Vegyen Zsidó Kórház sorsjegyet!!!

Lévélbeli megrendeléseket elfogad:

As Erdélyi Zsidó Kórházegyesületek Központi Sorsjátékintézetébe, Cluj, Piața Unirii No. 20.

hák tartalmazott és dr. Philipp emlékezett, hogy vele együtt egy hölgy utazott a kocsiiban és hasonló akatátás-kája volt, mint neki.

Azzal a méreggel, amit a táskában vitt, ötven embert lehet megölni. A rendőrség most lázasan kutat azon nő után, aki a táskát magához vette és ért lehetetlen, hogy eddig még nem jelentkezett. A rendőrség West-Bronwich és Birmingham között terjesztette ki a nyomozást, miután úgy véli, hogy a hölgy, aki a King-Ross állomáson kiszállt, ezen a környéken lakik.

A kolozsvári zsidódiákok értekezlete

A kolozsvári zsidó főiskolai hallgatók szervezeten vesznek részt a diákkataszter felfektetésének munkájában. — Vendéglátó csoportoknak deklarálta magát a kolozsvári zsidó diákság és nagyszabású kerti ünnepély rendezését határozta el a kolozsvári egyetemre beiratkozó erdélyi zsidó diákok menzája javára.

Cluj-Kolozsvár, július 25. Az Erdélyi Zsidó Diákegylező központi vezetőségének egybehívására a kolozsvári zsidó diákok folyó hó 23-án népes értekezletet tartottak, amelyek az egész erdélyi zsidó diákság sorsára kiható fontos kérdéseket vitattak meg. Az értekezletet dr. Elek Miklós, az E. Zs. D. ügyvezető elnöke nyitotta meg, meleg szavakkal üdvözölve a megjelenteket és örömet kifejezve, hogy a kolozsvári zsidó diákság az első meghívásnak ily nagy számban tett eleget. A tárgysorozat ismertetésére Leichtmann Andor központi titkár kérte fel, aki tájékoztatta az értekezletet az Erdélyi Zsidó Diákegylezőnek a diákkataszter felvetésére vonatkozó tervéről. A diákkataszter magának a diákságnak egy tanulmányi, mint gazdasági és jogi szempontból egyaránt feltétlenül szüksége van, de ezenkívül a diákkataszter képezi a kiindulópontot a felállítandó „Diáktanácsadó“ létesítéséhez is, amely hivatva lesz a diákságnak nemcsak a tanszakok megválasztásában, de a különböző tanulmányi vonatkozású adminisztratív ügyekben, valamint a külföldi továbbképzésben és az életpályákon való elhelyezkedésben is segítségére lenni. Meg fogja ezt könnyíteni az E. Zs. D.-nek az a terve, hogy Erdélyi zsidó vendéglátó is katasztert vegyen fel, ami által szinte önként fog szabályozódni a zsidó diákság orientációja.

Az egybegyűlt diákok közül számosan szóltak hozzá az elhangzott referátumhoz. A felszólalók aláhúzták a diákkataszter elkészítésének a diákság szempontjából való fontosságát és köszönetüket fejezték ki az Erdélyi Zsidó Diákegylező vezetőségének azért az eredményes munkáért, amelyet mindjárt első működési évében végzett.

Az értekezlet ezután Barabás Sándor, Frank László és Szél Pál főiskolai hallgatókat, a külföldi egyetemeken tanuló, Gottlieb Lilli, Hegedüs Endre, Hermann Dezső és Rosmann Dezső főiskolai hallgatókat pedig a belföldi egyetemeken tanuló erdélyi zsidó diákok adatainak összegyűjtésével és feldolgozásával bízta meg.

Augusztus közepén nagyszabású kerti ünnepélyt rendeznek a kolozsvári zsidó diákok.

Élénk megvitatás tárgyát képezte az értekezleten a kolozsvári zsidó diákoknak Erdély többi zsidó diákjaihoz való viszonya. Az ebben a kérdésben felszólalt diákok egybehangzóan megállapították, hogy akkor, amidőn az E. Zs. D. vezetése alatt egy országos akció van folyamatban, amelyben Erdély minden zsidó diákja részt vesz, nem maradhat tétlen a kolozsvári zsidó diákság sem, amelynek tulajdonképpen vendéglátó szerepe van a Kolozsváron tanuló többi erdélyi zsidó diákkal szemben. A vita eredményeül az értekezlet elhatározta, hogy augusztus közepén a kolozsvári zsidó diákok nagyszabású kerti ünnepélyt fognak rendezni, amely egyrészt ismerkedési alkalomul fog szolgálni a vakáción itthon tartózkodó diákok számára, anyagi jövedelme pedig az E. Zs. D. menza-alapját fogja gyarapítani. Az ünnepély megrendezésére mindjárt meg is kezdték az előkészületeket és remélhető, hogy a kedélyesnek és hangulatosnak ígérkező rendezvény a legnagyobb siker jegyében fog lezajlani.

A timișoarei zsidó internátus családi otthonát és szülői nevelést nyújt a diákoknak

Vasárnap
H
UJ KEI
bánsz
Főszerk
Felelős
Buk
Hátszeg
Cikkeink u
megjel

— Ujra jö
tik: A me
prognózisa
emelkedés,
és esőhajlam
Budapesten

— A né
tanácskozás
zetközi bírósá
unio mai társ
cia delegátus
pontot. Hang
szerint Auszt
tanács enged
lenségét s ez
dély hiánybá
amely akár g
állóságát ves

— Az ál
boy drámát v
vasárnap 3. 5
7—9-ig. Szer
sor. Jön a go
gorillavadász
7—9-ig és vas
Jön a gorilla

— Megkez
játékok. Bécs
ünnepi játéko
— Nagy
Athenből jelen
északi részén
terjedésű er
irányítottak a
erdőtűz eloltás

Szinkó

Egy önhibáján
tal leány meg
kai utonállók,

— Ausztria
földi hangosfil
Az állami film
bályozó rende
mindenikét 300
Az osztrák fil
prémiumot kap

— Etiopiába
ságot. London
Ethiopia csász
zölte a hatalma
akarja szüntet
millió rabszolg

— Agy- és s
vedő egyéné
„Ferenc József
tetlen szolgálát
tartalmat kimé
mányos tapasz
ték, hogy a Fer
oldali hűdésbe
tette a kellő ha
nyebbülést ok
serüviz gyógy
és fűszerüzletel

— Kedvezmé
Rómából jelent
temberi bari ár
vasuti kedvezme
visszautazásra.
akik Bariből R
akarnak utazni.

— Miért szü
térjumokban? E
tékes helyen m
ama hírét, hogy
tul senkinek se
képviseleőknek s
hogy az összes
ájában tartózkod
netel minden au
töltéshez fűzött
ésnek.

HIREK

Az UJ KELET az egyetemes erdélyi és bánági üdülés napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszeg Ernő, Str. Cobălcescu 54
Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Ujra jön a meleg. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognóza szerint erősebb hőmérséklet-emelkedés, nyugat felől növekvő felhőzet és esőhajlam várható. A hőmérséklet Budapestben ma délben 27 fok Celsius.

— A német-osztrák vámunió hágai tanácskozásai. Hágából jelentik: A nemzetközi bíróság előtt a német-osztrák vámunió mai tárgyalásán Paul Boncour francia delegátus ismertette a francia álláspontot. Hangoztatta, hogy a békszerződés szerint Ausztria csak a népszövetségi tanács engedélyével adhatja fel függetlenségét s ezért tartózkodnia kell engedély hiányában minden olyan akciótól, amely akár közvetlenül, akár közvetve önállóságát veszélyeztetheti.

— Az álomlovag című amerikai cowboy drámát vetíti az Epitómunkás-mozgó vasárnap 3, 5 és 7 órai kezdettel. Hétfőn 7-9-ig. Szerdán 7-9-ig teljesen új műsor. Jön a gorilla. Egy izgalmas afrikai gorillavadászat története. Szombaton 7-9-ig és vasárnap utoljára kerül színre Jón a gorilla c. filmünk. Kisérő műsor.

— Megkezdődtek a salzburgi ünnepi játékok. Bécsből jelentik: A salzburgi ünnepi játékok ma megkezdődtek.
 — Nagy erdőtűz Görögországban. Athénből jelentik: Peloponézosz félsziget északi részén Patras kerületben nagyki-terjedésű erdőtűz pusztít. Csapatokat irányítottak a veszélyeztetett területre az erdőtűz eloltására.

A soffőr elaludt — egy halott hat sebesült

Bucuresti-Bukarest, július 25. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az utóbbi hetekben a Regátban egymást érték a borzalmasabbnál borzalmasabb autószerencsétlenségek. A legtöbb esetben a katasztrófát a soffőrök gondatlansága okozta. Most azután egy olyan karambolról kell beszámoljunk, amely talán példa nélkül áll az autózás történetében.

A Bukarest—Pitesti országuton Titu

— James Speyer — hetven éves. Frankfurtból jelentik: Szerdán, július 22-én töltötte be James Speyer, a híres new-yorki emberbarát, a Speyer & Comp. bank ház főnöke hetvenedik évét. James Speyer akinek nemzetközi vezető szerepe van a pénzügyi világban, a legjótékonyabbak egyike. A Speyer bankház mingyárt a háboru után erősen közreműködött Közép-Európa, főleg pedig Németország gazdasági életének felépítésén. A Speyer-cég ma is igen nagy és rendkívüli hiteleket folyósított német városoknak és ipari vállalkozásoknak. James Speyer már Amerikában született, apja azonban német zsidó volt, aki különösen Frankfurt városának jótékony intézményeire mindig is sokat áldozott. A jubiláns szintén számos alapítványt tett jótékony célokra és ezért Frankfurt egyeteme disz doktorává nevezte ki. A Goethe házat ugyszólván egyedül alapította és ma is fenntartja. A háboru után Frankfurt szegény gyermekeit évekig ételmezte.

— Büntetés terhe alatt kell a céget szeptember 27-ig be, illetve átjegyezni. Költség és fardaszt megakarítása az új cégtörvény pontos ismerete. Magyar fordítása kapható dr. Mandel fordító irodában Cluj, Str. Memorandului 12. Ára 50 lej, vidékre portóval 60 lej.

közeliében a 15851 számú autobus, amelynek Stefan Steatu a tulajdonosa, hét utassal haladt Pitesti felé. Ion Marin soffőr utközben elaludt, az autobus nekiment egy fának és darabokra tört. Az utasok közül Magiru Ilie kereskedő azonnal meghalt, haton életveszélyes sérüléseket szenvedtek. A soffőrt, akinek csodálatosképpen semmi baja nem történt, letartóztatták.

— Ingyen vásárolhat a Takarékoság könyvecskével — egy napon, amelyet a „Takarékosság” sorshuzása utólag megjelöl. Július 16-tól augusztus 31-ig tart ez az akció és ezalatt a 45 nap alatt most már csak az Ön szerencsése dönti el, hogy jó napon vásárolt-e és eleget vásárolt-e azon a napon, amely a sorshuzás után jött. Minden Takarékoság tag tehát ezalatt az idő alatt nemcsak hogy a legolcsóbban készpénzárón vásárolhat üzletekben a Takarékoság könyvecskével, hanem egyúttal sorsjátékot is játszik, ingyen. Ha szerencsése van, azt a napot húzták ki a sorsjáték akción, amelyen a legtöbbet vásárolt.

— Katonai szolgálat előtt álló orvosok, állatorvosok és gyógyszerészek, akiknek libera praktikájuk van és a szeptember 1-i szériával akarnak egy havi katonai szolgálatot teljesíteni, kötelesek a szükséges okmányokkal felszerelt kérvényeiket augusztus hó 20-ig a hadkiegészítő parancsnokságon benyújtani. Mellékelniük kell egy nyilatkozatot, hogy lemondanak zsoldjukról.

— A német radiológusok nem tudnak elmenni a párizsi kongresszusra. Berlinből jelentik: A német radiológus orvosok nem fognak megjelenni a párizsi nemzetközi radiológiai kongresszuson a száz márkás utlevéladó miatt.

NAPROL-NAPRA

Az osztrák és bajor postagalamb-tenyésztő egyesületek a napokban galamb-versenyt tartottak Anglia és Ausztrália, illetve Bajorország között. Ötvenkilenc osztrák és hatszázötven bajor postagalambot szállítottak az angliai Southamp-tonba, ahol szabadon bocsátották őket. Az első galamb a bécsi Franz Kossak galamb-tenyésztőhöz érkezett meg pontosan 20 órai repülés után. Néhány órával később a többi galamb is egyenként megérkezett tenyésztőjéhez.

Jövő hétfőtől kezdve a London—Charborough közötti expresszvonathoz egy külön kocsi csatolnak, amely hangosfilm-előadások számára van berendezve és az utasok utközben megtekinthetik a mozi. Ha a kísérlet eredménnyel jár, egy hangosfilm előadásokat valamennyi nagyobb angol utvonalon be fogják vezetni.

Az ausztriai St. Pölten esküdtbírósa most ítélkezett Kopatz Ferenc urasági inas fölött, aki estendők óta fogorvosnak adta ki magát és a közsegeket és falvakat motorbiciklin bejárva gyógykezelt a pácienseit. Amint megállapították, az áll-fogorvosnak kezelése folytán mindössze csak egy ember halt bele a foghuzásba. A bíróság az állfogorvost kétévi börtönrre ítélte.

A Varsóban kémkedés miatt kivégzett Demkovszki vezérkari őrnagy afférvél kapcsolatban most a lengyel fővárosban letartóztattak egy Sztanicevski nevű mérnököt, aki a közsegeket és falvakat elárulta a szovjetnek. A kémiszövetkezet megszervezője Boboboj ezredes, a szovjet varsói katonai attaséja megszökött Lengyelországból. Boboboj, aki ukrán származású, eredetileg kovács volt és a cári időkben a keleti tengeri flottánál szolgált haditengerészetnél és annak idején vezető szerepe volt a kronstadti matróz-lázadásban.

és dr. Philipp em-
együtt egy hölgy
és hasonló akatás-

... amit a táskában
lehet megölni. A
asan kutat azon nő
magához vette és ért
g még nem jelent
West-Bronwich és
terjesztette ki a
gy véli, hogy a
Ross állomáson ki-
yéken lakik.

Zsidódiákok színdarabja

főiskolai hallgatók
részt a diákkataszter
ájában. — Vendég-
eklarálta magát a
ság és nagyszabású
lezését határozta el
re beiratkozó erdélyi
enzája javára.

ius 25. Az Erdélyi
központi vezetőségé-
kolozsvári zsidó dia-
épes értekezletet tar-
egész erdélyi zsidó
tó fontos kérdéseket
tekezletet dr. Elekes
ügyvezető elnöke
szavakkal üdvözölve
ömét kifejezve, hogy
lakság az első meg-
ában tett eleget. A
etésére Leichtmann
rt kérte fel, aki tájé-
tet az Erdélyi Zsidó
diákkataszter felvétel-
ől. A diákkataszterre
ak egy tanulmányi,
gi szempontból egy-
ksége van, de ezen-
r képezi a kiinduló
dó „Diáktanácsadó”
ely hivatta lesz a
a tanszakok megvá-
ülönböző tanulmányi
ratív ügyekben, va-
abbképzésben és az
elhelyezkedésben is
eg fogja ezt könnyi-
az a terve, hogy Er-
ról is katasztert ve-
zinte önként fog szá-
lakság orientációja.

akok közül számosan
angzott referátumhoz.
zták a diákkataszter
lakság szempontjából
közönetüket fejezték
Diákszerelőző vezet-
edményes munkáért,
első működési évében

án Barabás Sándor,
Pál főiskolai hallga-
egyetemeken tanuló,
dus Endre, Hermann
Dezso főiskolai hall-
belföldi egyetemeken
diákok adatainak
feldolgozásával bizta

... nagyszabású kerti
nek a kolozsvári
diákok.

... tárgyat képezte az ér-
rari zsidó diákoknak
diákjaihoz való viszo-
désben felszólalt dia-
megállapították, hogy
Zs. D. vezetése alatt
... van folyamatban.
... minden zsidó diákja
adhat tétlen a közös-
sem, amelynek tulaj-
... tató szerepe van a
... többi erdélyi zsidó
... vita eredményeül az
... a, hogy augusztus
... zsidó diákok nagy-
... élyt fognak rendezni,
... kedési alkalomul fog
... n itthon tartózkodó
... ragi jövedelme pedig
... lapját fogja gvarapi-
... negrendezésére mind-
... az előkészületeket és
... edélyesnek és hangu-
... dezvény a legnagyobb
... ezajlani.

Zsidó Internátus
pont és szülői
ujt a diákoknak

Szinkör Mozdó

Eiőszőr!

Egy önhibáján kívül gyilkossá lett fiat-
tal leány megrázó története az ameri-
kai utonállók, csavargók és koldusok
alvilágában.

— Ausztria súlyos adót vett ki kül-
földi hangosfilmekre. Bécsből jelentik:
Az állami filmbehozatali és gyártást szá-
bályozó rendelet a külföldi hangosfilmek
mindenikét 3000 sillinggel adóztatja meg.
Az osztrák filmek pedig nagyösszegű
prémiumot kapnak.

— Ethiopiában megszüntik a rabszolgá-
ságot. Londonból jelentik: Ras Tafari,
Ethiopia császára diplomatai útján köz-
szölte a hatalmakkal, hogy országában meg-
akarja szüntetni a rabszolgaságot. Több
millió rabszolga fog így felszabadulni.

— Agy- és szívérelmeszesedésben szen-
vedő egyéneknek a természetes
„Ferenc József” keserűviz megbecsülhet-
etlen szolgálatot tesz azért, hogy a bél-
tartalmat kíméletesen távolítja el. Tudu-
mányos tapasztalatok kétségtelenné tet-
ték, hogy a Ferenc József víz számos fél-
oldali hűdésben fekvő betegnél is meg-
tette a kellő hatást s így nagy megkön-
nyebbülést okozott. A Ferenc József ke-
serűviz gyógyszerárakban, drogériákban
és fűszerüzletekben kapható.

— Kedvezmény az olasz vasutakon.
Rómából jelentik: Az olasz vasut a szept-
emberi bari árumintavásárra 50 százalék
vasuti kedvezményt ad nemcsak az oda és
visszaútasásra, hanem azok részére is,
akik Bariból Rómába, illetve Firenzébe
akarnak utazni.

— Miért szünetel az audienca a minisz-
tériumokban? Bukarestből jelentik: Ille-
tkezés helyen megcáfolják az Adeverul
ama hírt, hogy a minisztériumokba ezen-
tul senkinek sem szabad belépnie, még a
képviselőknek sem. Csak arról van szó,
hogy az összes miniszterek jelenleg Szin-
ajában tartózkodnak és így egyelőre szü-
netel minden audienca. A lapoknak a be-
töltéshez fűzött kommentárjai tehát el-
esnek.

Hétfőn, kedden, szerdán, 3, 5, 7 és 9 órakor

A SORS RABJAI

Szinkör Mozdó Premierujdonság

Rendezte: William A. Welmann, a
Wings rendezője. A főszerepekben:
Lousie Brooks, Wallace Berry, Richard
Arlen.

— Londonban leszállítják a kenyér árát.
Londonból jelentik: A pékek hétfőtől a
kenyér árát egy fél pennyvel leszállítják.

— Mezőgazdák, Exportőrök, Ter-
mény- és lisztkereskedők, Pékek stb.
Megjelent a módosított gabona (ke-
nyérbélyeg) törvény magyar fordítása.
Ára 40 lej. Vidékre portóval 50 lej.
Megrendelhető dr. Mandel fordító iro-
dában Cluj, Str. Memorandului 12.

— Freimann professzor — hatvan éves.
Frankfurtból jelentik: Dr. Aron Frei-
mann professzor, a frankfurti városi
könyvtár igazgatója és ennek a könyvtár-
nak általa berendezett héber osztályának
vezetője a napokban tölti be hatvanadik
életévét. Freimann professzor egyike
Európa legkiválóbb bibliografusainak.
Anyai részről unokája, a híres altonai
Jakob Ettlinger rabbinak. Freimann a
berlini egyetemen tanult történelmet és
keleti nyelveket, egyidőben azonban látog-
gatta a berlini rabbináriumot is.
1900-tól 1921-ig Prága főrabbiával, dr.
Heinrich Brodyval egyetemben szerkesz-
tette a „Zeitschrift für hebräische
Bibliographie” című folyóiratot. Frei-
mann professzor rendezte be a vatikáni
könyvtár héber osztályát Rómában. Né-
hány évvel ezelőtt még előljárósi tagja
volt a frankfurti zsidó hitközségnek. Az
első volt, aki tudományos módszerekkel
mutatta ki a Rotschild-család származá-
sát és szereplését.

— Tüntetésosztrájkot rendeztek a Skoda-
gyár munkásai. Prágából jelentik: A
Skoda-művek munkássága a prágai, pil-
seni és hrdeki gyárakban egy óras tűnt-
etésosztrájkot rendezett tiltakozással azon
intézkedés ellen, amellyel 1500 munkás-
nak felmondottak.

— KÉSZÜLJÖN EL KÉTÓRÁS KACA-
GÁSRA! Önnek el kell készülnie arra,
hogy két óran keresztül ellenállhatatlan
kacagni fog. A Szinkör Mozdó a hé-
ten előadja az Ufa nemzetközi slágerét,
Bruno Duday hangos filmbohózatát, a fő-
szerepben a Benzinkut hőisével, Johannes
Riemannal, Halmay Tiborral, Maria Paud
lerrel. Világsiker! Egyben a Szinkör
Mozdó új tökéletes hangosberendezésé-
nek bemutatója. Ragyogó tisztaságban
visszaadott német dialógusok, pontos ma-
gyar szövegfeliratokkal!

— VAZSONYI VILMOS ÉS A MAGYAR
DEMOKRACIA KÜZDELME. A nagy ál-
lamférfiu beszédei, írásai klasszikus ér-
tékek maradnak a magyar politikai és
kultúra történetében. Vázsonyi művei két
hatalmas kötetben rengeteg képpel, nagy
lexikon alakban, luxuskivitelben 1126 ol-
dalon a Lepage könyvkereskedés az az-
előtti 2000 lejes ár helyett, amíg a kész-
let tart 660 lejért küldi meg utánvételt
portómentesen. Kérje az árleszállítások
nagy jegyzékét Lepage-tól Kolozsvár.

12 osztályú készpénz sorsjáték

Ha nyerni akar nagy összeget — sies- sen venni mentő sorsjegyet!

Második osztály huzása 1931 július 26. Nyeremények kifizetését az Albina
Bank garantálja. Főnyeremény 1,000,000 lej. Nyeremények összege 4,000,000 lej.
Minden sorsjegy 12 osztályon végig játszik. Sorsjegy ára 100 és 50 lej, vidéki
rendeléseknél portóköltsegekre 19 lej hozzáadandó. Központi sorsjegyiroda Cluj
Str. Memorandului 16.

Struska Hermann nyolcvanéves mőd-
lingi tanár feljelentést tett felesége ellen,
akivel csaknem ötven év óta él együtt,
hogy nyolcvan sillinget ellopott tőle. A
tárgyalás során a tanár kijelentette a
bírósa előtt, hogy felesége nem méltó
semmi kíméletre, mivel harmincéves fiuk-
nak tulajdonképpen nem is ő az apja. A
bírósa az asszonyt a lopás vádja alól
felmentette.

Az angol alsóház 167 szavazattal 89
ellenében elvetette a terhelt személyek
sterilizálására vonatkozó törvényjavas-
latot.

Tunizban egy negyventagu csempész-
banda főnöke levélben akarta értesíteni a
bünszövetkezet egyik tagját az egyik
csempészési ügyben. Amikor a levelet már
bedobta a postaszekrénybe, akkor jutott
eszébe, hogy a borítékra rossz házszámot
írt és ezért nehogy a levél rossz kezekbe
kerülhessen és árulójuk lehessen, egy pa-
pírszallalgal felgyújtotta a levélsekény
tartalmát. A tüzet a közelben posztoló
rendőr idejében észrevette és a posta-
szekrényben levő leveleket még sikerült
megmenteni. A csempészfőnök levele
ilyenmódon a rendőség kezébe került,
amely még ugyanazon a napon a csem-
pészbanda valamennyi tagját elfogta.

Az illionisz állambeli Buckley város
egyik bankjába szerdán este revolveres
rablók hatoltak be és ötvenkétezer dollár
készpénzt, továbbá nagyértékű részvénye-
ket raboltak el, azután autón elmenekül-
tek. A rendőrök ugyancsak autón üld-
zóbe vették őket. Tűzharc támadt a rend-
őrök és a banditák között, amelynek során
a rendőrfőnököt agyonlőtték. Az egyik
rablót elfogták, míg a többi elmenekült.

— Emberek ezrei igazolják, hogy
aranyér, végbélkörüli kipállás, viszketés
repedések és vérzés ellen legjobb a Hae-
morsan kenőcs vagy kup. Olcsón kapható
a gyógytárakban.

SPORT

Tennis- és uszószenzációk a vasárnap sportján

Párizsból jelentik: A Davis Cup döntőjének mérkőzése hatalmas számú nézőközönség jelenlétében kezdődtek és szenzációs küzdelmek között folyik. A versenyen két egyenlő erejű, gyönyörű iskolájú tábor találkozott. Az első napi küzdelmek után 1:1-re áll a játék, amennyiben Cochet nehéz küzdelem után győzött Austin fölött. A játszmát Cochet minden tudásának latba vetésével tudta csak megnyerni és az első szettet elvesztve, további három szett megnyerése után lett győztese a versenynek. Eredmények: 3:6, 11:9, 6:2, 6:4.

A nap második meccsét az angol Perry nyerte meg Borotrával szemben, akit tüneményes játékkal, fölényesen vert meg. A meccs eredményei a következők: 4:6, 10:8, 6:0, 4:6, 6:4.

Kehrling világhírű magyar tenniszbajnokot nagy gyász érte édesanyja elhunytával. A kitűnő teniszjátékost a szomorú esemény meggátolja, hogy a szezon nagy versenyein szerepeljen. Így problematikus, hogy Kehrling résztvesse-e a KAC nemzetközi versenyén, melyre a magyar teniszgárda elitje mellett a legjobb csehszlovák, osztrák és jugoszláv versenyzők jelentették be részvételüket. Újra Kolozsvárra jönnek Nedbalek és Sada, az osztrák Kinz, Essermann és Lisl Herbst. A 28-29-én rendezendő versenyek előtt a KAC ifjúsági teniszkupájáért zajlik le majd izgalmas küzdelem. A kupa védője a Haggibbor és a helyi csapatok kívül a NSE, AKE és az ország még néhány teniszgárdája neveztek be a versenyre.

Ma zajlanak le Bukarestben a Kolozsvár-Bukarest uszóverseny mérkőzései. A kolozsvári, elhanyagolt uszógárda, melyet a strandfürdő tilalma meggátolt tréningjében, nem sok sikerrel startol Bukarestben.

A palesztinai zsidó munkások a bécsi munkásolimpián. Bécsből jelentik: A bécsi munkásolimpián a szocialista Bécs hatalmas érdeklődése jegyében zajlik. Az olimpiára komplett gárdával érkezett a palesztinai zsidó munkásság, melynek sportmanjei a legnagyobb attrakciót képezik Bécsben. A zsidó versenyzők kétféle selyemzslóval vonultak el a tribün előtt. A közönség lelkes ünneplésben részesítette a zsidó sportembereket, akik első futballmeccsüket tegnap játszották le a magyarországi válogatott ellen. A hatvanézer néző előtt lefolyt mérkőzésen a zsidók teljesen egyenrangú ellenfelei voltak a magyar csapatnak, amely eldöntetlen félidő után hatalmas finissel győzte le a palesztinaiakat 3:1 (1:1) arányban. Az atlétikai versenyeken az északi országok versenyzői érnek el szebbnél-szebb eredményeket, míg az uszásban az osztrákok és nemetek versengenek.

A mai magyar-francia uszó- és vízpolóverseny eredményei világszerte feszült érdeklődéssel tekintenek. A magyar uszók a 4x200 m-es stafétát a magyar uszógárda legjobbjaiából állították össze. A Wannie, Szabados, Székely és Bárány összetételű csapatot az európai és világrekord megdöntését várják. A francia-magyar vízpolómeccs ismét hatalmas attrakciót ígér, teljesen nyílt küzdelem.

Zizovits Lenke a semmeringi teniszbajnokságon első versenyt fölényesen nyerte 6:1, 6:1 arányban az osztrák Fünkirhennel szemben. A versenyen az angol és francia csapatok kívül a világ legjobb gárdái vesznek részt.

Az augusztus 15-ig tartó futballtilalom alatt a kolozsvári futbalcsapatok szorgalmasan folytatják tréningjeiket a futballtilalom után lekötött meccsekre. Az első mérkőzés a világhírű olasz csapatnak, a Pro Vercellinek kolozsvári látogatása lesz. A nagyképességű olasz csapat 15-én a Romániával, 16-án, vasárnap a Haggibborral mérkőzik. A meccsek iránt annál is inkább nagy az érdeklődés, mert a Romániában a Pro Vercelli az első olasz csapat.

TOZSDE

Kolozsvár, július 25. Holland forint 68.40, dollár 170, font 818¹/₂, francia frank 6.70, líra 8.91, cseh korona 503, pengő 29.40, dinár 3, schilling 23.90, svájci frank 33, zloty 19¹/₂.

Bukarest, július 25. Francia frank 6.62, font 816¹/₂, dollár 168.50, belga frank 23.52, líra 8.82, svájci frank 32.85, cseh korona 5, schilling 23.68, holland forint 68.25.

KÖZGAZDASÁG

Csehszlovákia új gabonaneműekre terjeszti ki a permisz-rendszert

Bucuresti-Bukarest, július 25. A csehszlovák kormány értesítette a román kormányt, hogy a minisztertanács határozata értelmében a gabonaneműek behozatalánál alkalmazott permisz-rendszert kiterjesztik a zab és korpá behozatalára is.

A különböző gabonaneműek behozatali engedélyének kiadására egy 10 ta-

gu bizottság fog alakulni a cseh gazdasági minisztériumok megbízottából.

Az új permisz-rendszer a közeli napokban életbe lép.

A permisz-rendszer bevezetése után a szállítók, az importált zab és korpá árának egy százalékát kötelesek taksaként lefizetni.

Az erdélyi bankok a visszleszámitolási hitelkeret kiszélesítését kérik a Nemzeti Banktól

Erdélyben még mindig tart a bankbetétek lassu kivonása

Bucuresti-Bukarest, július 25. Több erdélyi bank vezetője jelent meg Manolescu bankkormányzónál, akivel az erdélyi pénzügyi helyzetet vitatták meg. Az erdélyi bankvezetők rámutattak azokra a súlyos viszonyokra, amelyek megnehezítették az erdélyi bankok helyzetét. A nagy tökevesztés miatt egyrészt, másrészt pedig bizalomvesztés miatt Erdélyben még mindig tart a bankbetétek lassu kivonása.

A bankigazgatók továbbá rámutattak arra is, hogy a bankok nem képe-

sek kinlevőségeiket a mai nehéz viszonyok között rendszeresen beinkasszálni és ezért kérik, hogy pénztökeik kiegészítésére, a Nemzeti Bank szélesítse ki az erdélyi pénzügyi helyzetek visszleszámitolási hitelkereteit.

Manolescu bankkormányzó kijelentette, hogy a Nemzeti Bank minden eszközzel azon lesz, hogy az erdélyi és bán-sági pénzügyi helyzetek mobilitását és zavartalan működését tökenyújtással biztosítsa.

RADIO MUSOR

IDŐ: KÖZÉPEURÓPA

Vasárnap, július 26.

Bukarest, 11.30: Egyházi ének, 12: Rádiózenekar, 13: Grammfón, 13.50: Grammfón, 18: Könnyű és román zene, 19.10: Zenekari hangverseny, 20: Rádióegyetem, 20.20: Grammfón, 21.20: Operatellőadás.

Budapest, 9: Hírek, kozmetika, 10: Katolikus istentisztelet és prédikáció. — Ezután Mándics szalonzenekar, 14: Grammfón, 15: Gyermekóra, 15.30: Előadás, 16.15: Kettős férfikvartett, 17: Felolvasás, 17.20: Toll Jancsi cigányzenekara, 18.30: A fővárosi zenekar hangversenye.

19.45: Operatellőadás a Studióból. Ezután Bura Sándor cigányzenekara és Guy jazz-zenekara.

Bécs, 21.45: Pauscher-zenekar hangversenye.

Berlin, 18.15: Szonáták. Operettszerzők. Ezután tánczene.

Milánó, 20.45: Opera.

Prága, 22.15: A Barrandow-együttes hangversenye.

Róma, 21: Szórakoztató zene.

Varsó, 23: Könnyű és tánczene.

Hétfő, július 27.

Bukarest, 13.50: Grammfón, 18: Tánczene, 19.10: Tánczene, 20: Rádióegyetem, 21: Furulyaszóló, 21.30: Előadás, 21.45: Énekhangverseny, 22.15: Kamarazene grammfónon.

Budapest, 9.15: Hangverseny, 12.05: A

Szenzációsan olcsó könyvek

Adler: Marx, a gondolkodó Lei 25
Adler: Alkoholizmus és szakszervezetek Lei 4
Andersen: A muzikális malac Lei 7
Andrejev: A pince mélyén Lei 48
Balzac: A lidérc Lei 20
Barbusse: Jézus Lei 65
Bauer: A szocializmus utja Lei 6
Bernstein: A gazdasági történet alapvonalai Lei 20
Bernstein: Mi a szocializmus Lei 5
Bernstein: Görli tzi pártprogram Lei 12
Bernstein: Lasalel Ferdinand és jelentősége Lei 18
Csehov: Kisértetes éjjel Lei 40
Csehov: Idegenkenyéren Lei 40
Csehov: A fekete barát Lei 40
Csehov: A koldus Lei 40
Farkas: Kisértetek Lei 30
Frensen: A z Anna Hollmann el-süljedése Lei 15
Gergely: Játsszik az ucca Lei 25
Hamsun: Őszi csillagok Lei 15
Jászai: Az agitáció Lei 4
Kasza: Mi az igazság Lei 5
Kertész: Nemzetköziség utja Lei 40
Lasalle: Az alkotmányról Lei 6
Lasalle: Munkásprogram Lei 6
Macdonald: Szocializmus és társad. L. 48
Marx: Osztyaharcok Franciaországban Lei 48

Marx: Bér és profit Lei 20
Marx: Harmadik Napoleon államcsinye Lei 20
Marx: olgárháboru Franciaországban 20
Masekincs: A világ népeinek meseiből Lei 30
Migray: Egy keresztény szocialis állam története Lei 18
" Az internacionálé története L. 25
" Egyház ésmunkáskérdés L. 5
Müller: Marx és szakszervezetek Lei 15
Multatuli: Max Havelár Lei 45
Pach: Társadalmi ember élete Lei 25
Pargus: Állam, ipar, specializmus Lei 20
Róka Tóni: Erger-Berger Lei 35
Rubin: Egy szegénydiák feljegyzései 5
Snowden: Ha a munkáspárt uralomra jut Lei 8
Szemes: Mi az osztályharc Lei 5
Takács: A mezőgazdasági munkáskérdés Lei 3
Umbrai: 25 év a német szakszervezeti mozgalomból Lei 15
Vanczák: Szakszervezeti demokrácia 5
Wagner: A tudományos gondolkodás alapvonalai Lei 20
Webb: Kapitalizmus hanyatlása Lei 65
Zola: Az álom Lei 35
" A pénz Lei 35
" Jó polgári köszt Lei 40
" Claude vallomásai Lei 40

Kaphatók az „UJ KELET” könyvostlá yában

Vidékre utánvétellel, vagy az összeg és a portóköltség (pénz, vagy bélyeg) előzetes beküldése után szállítunk!

rádió házikvartettje, 16: Novella, 17: Előadás a sportról, 17.35: Honvédzenekar, 18.50: Előadás, 19.30: Kiss Lajos cigányzenekara, 20: A Budapesti Filharmónikus Társaság hangversenye a salzburgi ünnepeken. Ezután Rác B. Béla cigányzenekara.

Bécs, 22.10: Eber-zenekar.
Berlin, 21.30: A zenekedvelők nemzetközi egyesületének hangversenye Londonból.

Színház—Mozi

CORSO-MOZGÓ műsora

Vasárnap 3, 5, 7, 9 óraker: Marianne. (A huszárcsiny). Műsor előtt: A sportoló kutyák és Pinty és Ponty szenzációs burleszkek.

Hétfő 5, 7, 9 óraker: Viking. Történelmi háborus film. Wagner-zene kísérettel. Műsor előtt hangos koncert.

Kedd 5, 7, 9 óraker: Viking. Történelmi film. Wagner-zene kísérettel. Műsor előtt hangos koncert.

Szinkör-Mozgó műsora

Vasárnap d. e. 11: Nagy hangos matiné: A négy fivér. (Visszavonhatatlanul legutolsó előadás, amely után a film kópiáját diplomáciai okokból megsemmisítik.)

Vasárnap d. u. 3, 5, 7 és 9: Az ezüstörök hazájában és a hatalmas hangos kísérő műsor. (Ma utoljára!)

Hétfő: A sors rabjai. (Egy fiatal leány megrázó története az amerikai utonállók, csavargók és koldusok világában. Rendezte William A. Wellman, a Wings rendezője. A főszerepekben Louise Brooks, Wallace Berry, Richard Arlen.

Kedd: A sors rabjai.
Jön: Az ikerférj! Az Ufa nemzetközi slágere, zenés bohózat!

Apróhirdetések

Schwartz Ignácné kóser vegetárius ét-terme áthelyezve Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi u.) 23 szám alá. Bejárati Szappan ucca felől. Olesó árak!

Gyermekkoszt. biciklit, nyugágyat legolcsóbban a Corso Bazárban vásárolhat. Árjegyzék kívánatra ingyen. Gyermekkoszt. 425 lejtől kezdve

Két szoba — irodának, orvosi rendelőknek rendkívül alkalmas — nagyon olcsón azonnalra kiadó. Deák Ferenc u. 9.

Főtéren nagy, két elegánsan bútorozott uccai szoba, fürdőszobahasználattal, kiadó. Cím a kiadóban.

Sürgösen eladók ebédlo berendezés, könyvhedények, zsirosbödönök, uborkásüvegek és egyéb apróságok. Egyetem u. 1., II. em. 5.

Eladó saroktelek. Három üzletnek helyisége, fűszer-, ital- és péküzlet és mészárszék. 403 négyzetméter terület, 31% frontszélesség. Három szoba lakás. Strada Gruia 34.

Kiadó augusztus 1-re több lakás. Lázár Király u. 33.

MEGJELENT SALAMON LÁSZLÓ (SALLÓ TAMÁS) NINCS MÁS MEGOLDÁS

című tanulmánykötete a nagy gazdasági és kulturális krízis problémáiról.

Minden intellektuális embernek, minden a kor gyöttrő problémáival foglalkozó embernek el kell olvasnia!

Utánvétellel küldi az Uj Kelet könyvostlály.

Ára: 40 lej és portó